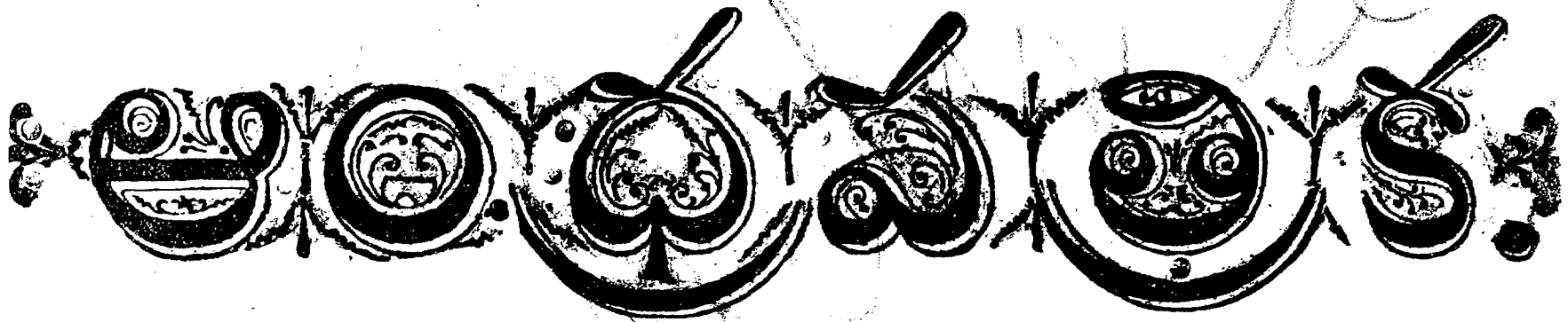

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544

310 863 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
పుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, చైత్రమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 11
సంచిక ౧౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మానముగల్గుగదా.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుడ్డుగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విజేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టివీది మదరాసు.

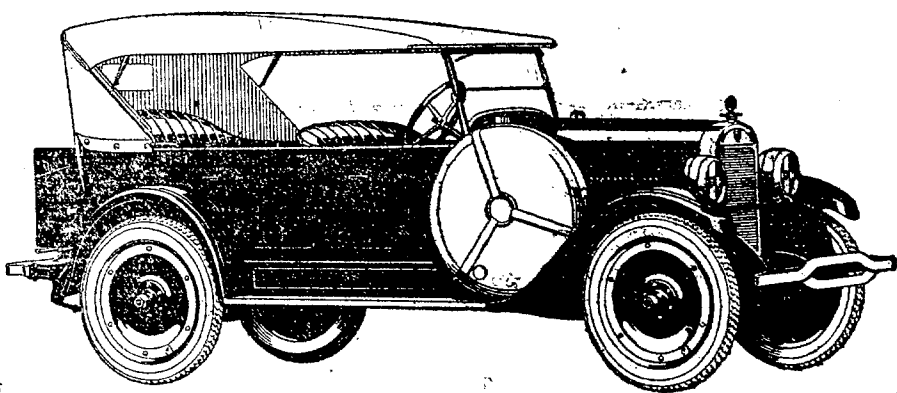

Maxwell

మా క్యు వెల్

క్రొత్తవినోదమైన బండి

మంచివేరుపొందిన బండి.

ధర

రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

ఐదుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము
రంగు వేయబడినది, ఎట్టని హంటు, నల్లని
ఫౌడర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్చి
మాగ్నెటో, జెనిల్, కార్బురెటర్, రెమి
ఎలెక్ట్రిక్ పద్ధతి, ముందువెనుక బంపర్లు,
వెనుక ట్రంకు—మొదలగునవి అన్నియుచేరి
క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన
బండి యగును, ప్రస్తుత కాలమునకు
మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని
మేము మీకు చూపవచ్చునా?

SPENCER & Co. LD. MADRAS & BRANCHES

ప్రకటన

నెల్లూరు నవాబ్ డివిజన్ కోర్టులో

అసలు 1920 సం నె 7 రు

శింగరాయకొండ దేవస్థానము స్వీముదావా యిందువల్ల సకలమైనవాకి తెలియజేయడమేమనగా:- సదరుదావా నెంబరున యీ కోర్టువారివల్ల 1924 సం||రం ఫిబ్రవరినెల 9 వ తేదీన పుత్తర్వు కాబడిన స్వీముద్రకారం నెల్లూరుజిల్లా కండు కూడతాలూకా శింగరాయకొండ గ్రామంలో మేచేశయిండు శ్రీ లక్ష్మీధరసింహస్వామివారి దేవస్థానమును నాతనముగా యిద్దరు ప్రస్తీలను యేర్పాటు చేయవలసివున్నది గనుక సదరుప్రస్తీల పనులు కావలయునని కోరువాడు తమ దరఖాస్తులను సం 1924 రం ఫిబ్రవరినెల 30 తేదీలోపల నెల్లూరు సబ్ కోర్టువారికి పంపుమా సదరుతేదీ నాటికి సదరుకోర్టులో హాజరుగా వుండవలసినది.

సం. 1924 రం. ఫిబ్రవరినెల 11 తేదీ, A. S. Krishnaswami Aiyer Avl. Subordinate Judge.

నెల్లూరు పి.డి.వి. కోర్టులో

అసలు 1924 సంవత్సరం నె 226 రు

వాది:- మేటా చెంచయ్యయ్యశ్రేష్టి. ప్రతివాదులు:- 1. కళ్యాణ చూడమ్మకు సాహెబు యింకానాగుడు. ఇందుకుల కలకలయనానికి తెలియజేయడ మేమనగా:- నెల్లూరుజిల్లాను చిన్నబాధు పడ కలకల డోరు నె 262 రు కల పీర్మనకాంచాడి స్థలమును 1-4-24 తేదీ మొదట ప్రారంభ మయ్యె 1924-25 సంవత్సరమున నాతనమునాపెట్టిబొంపు ప్రయి తేలిమూర్తిప్రకారం 1 లగాయితు 4 వరకు ప్రతివాదులు మాం సము చేపలు ఆసలంపయిన కస్తువులు ఇక్కియించు అంగళ్లు పెట్టకూడదనియు అట్టిఅంగళ్లు పెట్టుకొనుటకు నాళ్లు కలకల తేలిమూరై నెమ్మన 5 వ కలితాడి అగు నెల్లూరుమునిసిఫల్ కోర్టు లు వా రు య వ్వ కూ డ డ్ల ని యు యింకానాగుడు నాది యాదానాతెచ్చి సదరుదావాను తనకుగానెచ్చి చట్టాల నాసముచేయుపజుకున్న యింకానాగుడు నెల్లూరుబువ్వకొయిరర ప్రజాసామాన్యముకు ప్రత్యామ్న యడుగానెచ్చి తాను వ్యవహరించుటకు అనుజ్ఞతేసుమా వాది I. A. No 343 of 1924 పిటిషన్ దాఖలు చేసికొని తే 8-4-24 దిన కోర్టువారి పరిక్షా పొందినాదనిన్ని సదరుదా వా హియంగు నిమిత్తం తే 15-4-24 తేదీ న యాదానాతేలిమూర్తి కిన్ని యెల్లరకు తెలియజేయడ మయినది.

ఎ. సుబ్బరామయ్య 10.4.24 వాదనీక్షకు.

ప్రకటన

నేనున్నా యెలూరుగ్రామ కాపురస్తులు రాజశ్రీ, నన్నా నాగేశ్వరరావు 2 నున్నా మల్లి కర్జనుడు, 3 నున్నా గంగరాజు, 4 నున్నా చెంద్రశేఖరం, 5 నున్నా భీమరాజు, 6 కొండూరి సామయ్యరావుగార్లున్నా కలసి మోతే సర సిం. రావు పవరుపేటకొట్టు అనేపేటలోనా పెట్టుబడితో కిర్యానాయులు వగయిరా అయిబ్బ పెట్టపారమున్నా అవరకనుసులు సహిప వ్యాపార వ.న్నా దీనినాము నగరు వ్యాపారం ది 31-3-24 సం|| తేదీనుండి నిలిపివేయడమైనది గనుక సదరు భాగములకు యివ్వవలసినవాకీలు నాకుమాత్రమే కల్పించవలెను యీ సంగతి సద రు ఫ రం తో వ్యాపార చేసిన వారందరు గమనించ కోరు చున్నాను.

వెల్డతే వరసింహారావు నెల్లూరు పి.డి.వి. కోర్టులో అండ్ సుడెఫ్ యెట్టిల్లు

చిత్తరంజనదాసుగారికి సన్మానపత్ర సమర్పణము

కాకినాడ చెర్లనును సభ్యులను వట్టుముప్పెట్టుకొను మనుట (స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 12:-ఈ 7 వ తేదీన కాకినాడ పురపాలకసభ్య సంఘమువారు ప్రత్యేకముగ సమావేశమై సంఘా భ్యక్షుడైన దివాన్ బహద్దరు కొమ్మరేడ్డి మార్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారిని దేశంబంధు చిత్తరంజన్ దాసుగారి సన్మాన పత్రము నచ్చొత్తించుట కయిన విద్యరూపాయల వ్యయము మ్యూనిసిపల్ ఫండుకు లోకల్ ఫండు అక్కాంట్ల ఎగ్జామినర్ కోరినరీతిని వాపసుచేయఁబడినయు ఎగ్జామినర్ పంపిన ఉత్తరువు యొక్క వ్యయమేమిమో ఒకలాకోర్టులో తీర్పు పొందవలసిన దనియు, అందు కగు ఖాస్సులక్రింద రూ 50 లు మంజూరు చేసినట్లును మొదటి తీర్మానము సభ్యు తేకగ్రీవముగను రెండవ రెండవతీర్మానమును ఒక్కరు తప్పకగ్రీవవా గందరును ఆమో దించినట్లును ఇదివరలో ఈపత్రికలో ప్రచురింపబడెను. మరి యును 10 వ తేదీన సో.భా.వరి జిల్లాజడ్జికోర్టులో (1) కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ సంఘము మీదను (2) లోకల్ ఫండు అక్కాంట్ల ఎగ్జామినర్ మీదను చెర్లను మార్యనారాయణమూర్తి నాయుడు గారు పిటిషను ఫైలుచేసినట్లు తెలియజేయబడెను. ఈక్రింద నాయుడుగారివై నిచ్చిన సర్జురీ ఉత్తరువును నాయుడుగారి పిటిషనులోని సంగతులను తెలియజేయుచున్నాము.

సర్జురీ సర్టిఫికేట్లు

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఫండునుండి అన్యాయముగను చట్టవిరుద్ధముగను ఖర్చుపయపబడిన విద్య రూపాయలనున్న ఆ 1920 సం|| రపు మదరాసు డిప్యూటీ మ్యూనిసిపాలిటీల ఆక్టు 4 వ షెడ్యూలులో 60 వ నూత్రప్రకారము కాకినాడ మ్యూనిసి పల్ సంఘాభ్యక్షుడైన మ-రా-శ్రీ దివాన్ బహద్దరు కొ. మార్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారివల్ల రాబట్టుటకు,నిందు మూలముగా మదరాసు లోకల్ ఫండు అక్కాంట్ల ఎగ్జామినరు కె. ఆర్. సదాశివరావుఅను నేను సర్టిఫై చేయుచున్నాను.

(2) సి. ఆర్. దాసుగారి పత్రమునకు 1-10-23. తేదీని మ్యూనిసిపల్ పర్సనెంటు అధ్యాప్తునుండి సదరుసామ్మ విద్య రూపాయలను వ్యయముచేయబడెను. దరిమిలాను ఈసామ్మ రూ 85-12-5 లకు వ్రాయబడిన 11-10-1923 తేదీకల నె 1187 రు మునిసిపల్ కంటింజెంటు వాచరులోచేర్చబడెను. 1920 సం|| పు మద్రాసు డి|| మ్యూ. ఆక్టు. 4 వ షెడ్యూలులో 58 (2) నూత్రప్రకారమున్ను, 4-7-1921 తేదీకల ఎల్. ఆండ్ ఎమ్. జి. ఓ. నెం 1278 లు ప్రకారమున్ను సన్మానపత్రముల నిచ్చు వపుడు మ్యూనిసిపల్ ఫండులోనుండి ఖర్చుపడిన వ్యయము జిల్లాకలెక్టరుయొక్క సాంక్షను పొందవలసిన అవసరమున్నది. 8-8-1923 తేదీతో ఎల్. డి.సి. సి. నె 8610-23 ప్రాసిడింగ్స్ లో గోదావరి కలెక్టరు మంజూరుచేయక నిరాకరించెను.

(3) ఈ సందర్భములలో 1920 సం||పు జిల్లామ్యూ. ఆక్టు 4 వ షెడ్యూలులో 60 (1) నూత్రము చొప్పున ఈ వ్యయము అన్యాయము (చట్టవిరుద్ధముకాదు) అందుచేత వైసుదాహరింపబడిన నూత్రప్రకారము మ-రా-శ్రీ దివాన్ బహద్దరు కొ.మార్యనారాయణమూర్తినాయుడు ఎం. ఎల్. సి. గారి నుండి రూ 5 లు రాబట్టవలసియున్నది.

జిల్లాకోర్టులో దాఖలు కాబడినపిటిషను

ప్రసిద్ధపురుషుడును కలకలైవాస్తవ్యుడును బాధిస్తుడును అగు చి. రం. దాసుగారు 1923 జూన్ తుది వారములో కాకినాడకు దయచేసెదరను సమయమున ఆయనకు (సన్మాన) పత్రమును తయారుచేసి సమర్పించుటకు ఆమోదము నిమిత్తమై 4-6-1923 తేదీన కాకినాడపురపాలకసభ్యులు 28 రిచే మ్యూనిసి పల్ సంఘమును సమావేశపరచవలసినదని వ్రాయబడినకోరిక గల ఉత్తరముపై, 27 జూన్ 1923 సం||తేదీన మ్యూనిసిపల్ సంఘా భ్యక్షుడు సంఘసభ గావించెను. అందులో, 1923 సం|| జూలై 1 వ తేదీనగాని అసమీపమునగాని చి. రం. దాసుగారు పట్టణ మునకు దయచేసినప్పుడు సన్మానపత్రము నొకదానిని ఆయనకు సమర్పించవలెనని యేకగ్రీవముగా తీర్మానింపబడెను.

సదరు తీర్మానానుసారా చి. రం. దాసుగారికి ఇయ్య నుద్దేశముగడిన పత్రము 1923 సం|| జూలై 1 వతేదీకి అచ్చొ త్తరపబడెను. 1923 సం. జూలై 11 వతేదీన పత్రము నచ్చొ

త్తించుటకై ఖర్చు రూ 5 లును చెల్లింపవలెనని క్రింటరు బిల్లు పంపెను. అసామ్మ కాలక్రమమున నియ్యబడెను. సదరువ్యయము చట్టవిరుద్ధము కాదు.

1920 సం||పు నెం 5 రు మద్రాసు డిప్యూటీ మ్యూనిసిపాలిటీల ఆక్టు 4 వ షెడ్యూరిటిలోని 58 వ నూత్రప్రకారము గవ ర్నరు ఇకాన్సిలు మంజూరుతో మ్యూనిసిపాలిటీకి దయచేయు ప్రసిద్ధునుజులకు ఇయ్యబడు పత్రముల తయారు సమర్పణఖర్చు మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలువారు చేయవచ్చును. ఈ అధికారము తరు పాత జిల్లాకలెక్టరుకు ఇయ్యబడినందున సదరు వ్యయమునకు అవ సరమైన మంజూరునకు జిల్లాకలెక్టరునకు మ్యూనిసిపల్ సంఘము వారు అర్హులైనారు. ఏ కారణములు తెలియజేయకుండా కలె క్టరు 8-8-1923 తేదీతో L. Dis. C. No. 8610/23 ప్రాసి డింగ్సులో మంజూరు నిరాకరించెను. సదరు ఆక్టు 5 వ షెడ్యూలులోని 10 వ నూత్రప్రకారము వైశెప్పబడిన తీర్మాన ములు పంపినప్పుడు, సదరుతీర్మానముల అమలును ఆపివేయుట గాని రద్దుచేయుటగాని కలెక్టరు చేసియుండవలెనని పిటిషనరు ఈ సందర్భములో చెప్పుచున్నాడు. ప్రస్తుతము ఆక్టుప్రకారము కలెక్టర్ లింగు అథారిటీ అగు జిల్లాకలెక్టరు సదరుతీర్మానములను మార్పుటగాని, ఆపివేయుటగాని, రద్దుచేయుటగాని చేసి యిం దకపోవుటచేత సంఘమువారు చేసిన తీర్మానములు చట్టప్రకార ము చెర్లను అమలులో పెట్టితిరవలెను.

చి. రం. దాసుగారి కియ్యబడు పత్రము ఖర్చునకు వ్యతి రేకముగ తాను సమృతి యిచ్చినట్లు పిటిషనరు మనవిచేయుచు న్నాడు. మరియును కలెక్టరు నిరాకరణము నిరాధారమైనది (Arbitrary) అక్రమమైనది అని పిటిషనరు మనవిచేయు చున్నాడు.

సామాన్యముగ కాన్సిలు తీర్మానములు అమలులో పెట్టు వట్లుగా పిటిషనరు సామ్మ యిచ్చేసినవిధప, యీ వ్యయమును జిల్లాకలెక్టరు మంజూరుచేయ లేదన్న యాధారమున లోకల్ ఫండ్ అక్కాంట్ల ఎగ్జామినరు సర్జురీ సర్టిఫికేట్లు పంపి మద్రాసు డి|| మ్యూ|| ఆక్టు 4 వ షెడ్యూలులోని 62 నూత్రము ప్రకారము సర్టిఫికేట్లు అందిన 14 రోజులలోగా సదరు సామ్మ రూ 5 ను మ్యూనిసిపల్ ఫండుకు జమకట్టవలసినదని పిటిషనరుకు వ్రాసెను.

సదరు సర్జురీ ఆర్డరు చట్టబద్ధము కాదనియు సందర్భ ములనుబట్టి అనుచిత మనియు పిటిషనరు చెప్పుచున్నాడు.

మద్రాసు డి|| మ్యూ|| ఆక్టుక్రింద సర్జురీ ఆర్డరు పంపు నధికారము రెండవ రెస్పాండెంటు ఆయిన లోకల్ ఫండు అక్కాంట్ల ఎగ్జామినరుకు అధికారములేదని కూడ పిటిషనరు చెప్పుచున్నాడు.

చి. రం. దాసుగారు బాధిస్తు సాక్షి కలకలై ప్రసిద్ధ పురుషుడనియు, సంఘమువారు ఆయనకు పత్రము నియ్యకలసిన దనియు అట్టి మనుజునికి పత్రమునిమిత్తమై ఖర్చుల మంజూరు చేయుటయు అంగీకరింతుట న్యాయమనియు పిటిషనరు ద్రువ ముగా చెప్పుచున్నాడు. దానిని రుజువుచేయును. కలెక్టరు సాంక్ష నును నిరాకరించుటలో ఉచితమగు విజ్ఞురు చేయలేదు. దానిని నిరాకరింపకుండా సాంక్ష ను ఇచ్చియుండ వలసినది.

ది 28-4-24 తేదీన సదరు సర్జురీ ఆర్డరు పిటిషనరుకు అందజేయబడెను. ఈ పిటిషను సకాలములోనే యున్నది.

తన పిటిషనుకు బలకరముగ నుండుటకు పిటిషనరువలన తేబడుసాక్ష్యమును దీనికొని రెండవ రెస్పాండెంటుచే పంపబడిన సర్జురీ ఆర్డరును త్రొసివేయవలసినదనియు, పిటిషనరు ఖర్చు లను రెస్పాండెంటువలన నిష్పించవలసినదనియు, కేసు సందర్భ ముల సనుసరించి కోర్టువారికి అనుచితమయినదని తోచిన యితర సమపాయములను చేయించవలసినదనియు ఆనరబిల్ డ్రు వారిని పిటిషనరు ప్రార్థించుచున్నాడు.

తెనాలి ఫస్టుకంపెని వారు బెజవాడ మయిలవరం హాలులో బుధవారం 16-4-24 తులసిదేవి నాటకమును ప్రదర్శింతురు ఎ. వి. శాస్త్రి కాశ్యప

భీమునివట్టణము

వీక్షోక్త్యా తుత్సవము

(శ్రీ) రామలీలా మహోత్సవములు

మధూరి కోదండరామ దీక్షితులు

అంధరును వాడతిన

మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రలు

పట్టినికాదుకుంటే అయినప్పుడు, అందును, అదిగోనూ నుం
వలెనును పుట్టింకాదును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితికా
దును మంచినికాదు నిచ్చును 40 మా గల బుద్ధి లేక ధరు 1
వెళ్ళుచున్న కావలసినవారు ప్రాసిన దివిడముగా మంతునును.
రాజువైద్య నారాయణుజీ, కేకవజీ
31 చైవానకాయగోడ, ముదాను,

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

உதயசுந்தரி

1
2
3
4
5
6
7
8
9

1

23
C
3
7
4
2
1

1

1000

— 94 —

...

23

2

నల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసునంపురు

(స్వయంవిశ్మయం)

ఈ నెల 6 తేదీ వాతీయవాసర ప్రారంభ విరమణ
 జరిగినట్లు కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరిగెను. (ఈ వాతీ
 బూరు నుబ్బరామిరెడ్డిగారు అధ్యక్షతన నిర్వహించి, సమావేశ
 జాబ్బయను ప్రారంభించిన కాలమునుండి జిల్లా కాంగ్రెసు
 ఘనముగా నిర్వహింపబడునని సంక్షిప్తముగ తెలుపుచు నిక
 వేరైనవి రియాయజీయించి, ఈ సంఘముగా నిర్వహింపబడు
 వేర్వేరు వియించిరి. ఆ యువ సంఘసభ్యులు శ్రీయువకు
 నైలకంటి రాధాకృష్ణ, కేబూరు నుబ్బరామిరెడ్డి, కొంజూరు
 గారు పాఠశాలాధి అయ్యింగార్లు రియాయజీయిచ్చి నిక
 జరిగిన జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులతోఁగి, కార్యకర్తలు దానిని
 ప్రయోగ జరిపిరి. సభ్యులెల్లరు ఆనవేదికను ఆమోదించిరి. ఈ
 విషయము రెండు మాసములకు మేగా తిలకు స్వకాభ్యుధికి బహు
 ము తొనంగినవారిపేర్లను సభ్యులెల్లరును వి

గడచిన రోజు మా సమావేశానికి జిల్లా కార్యకర్తల సహజ
 తోనవ్విన ప్రచారమును గూర్చి కార్యదర్శి లోకేశ్వరి కేసును
 విని, ఆ ప్రకారమై ఉండుట వా తోనుగి భవనము ఆమె 17
 ని ప్రచారములు గౌరవవేరములు వున్నవని ప్రచారము
 గూడున్నది. ఏదేగా మజిలీందరు (దర్శనము) మే
 లకు తో సాధ్యమగునంతవరకు ప్రచారము సజావు వున్నది.
 2-1924 మొదలు 5-4-1924 వరకు జరిగిన పని యిట్లు
 వుండదన్నది. చందాలతో సహా తేల్చిన పత్రములు 1:20

47 కాం గెనుసంఘములు

నెల్లూరుతాలూకా 10, పోతూరుతాలూకా 10, కాళి
లూకా 5, పె.కటగిరితాలూకా 12, గుడూరు తాలూకా 2
ని 1, కందుకూరు 1, పిడదురిగిరి. అక్కరకూడ 4, రాపూ 61.

తెలక్ స్వరాజ్యనిధివసూలు

శ్రీ బకాద్రిగను సుఖమువారి ప్రచారమునకు ప్రత్యేకిం
చినది.

గంజువరం పంచమ శాసనాలు	50.00
టిల్క్ కావీయవిద్యాలయము	20.00
సామ్యనిధి	174.25
గాంధీ పూజానిధి	24.00

837-40

ప్రచారము చేసిన గ్రామములు 125:—కాలి 9 తర, కు 24 శంకుమారు 18, కనిది 18, కోవూరు, 20, నూనూ 10, రావూరు 1 శంకుమరి 1, నెల్లూరు 27, వేంకట 7.

శ్రీ పా న మి తి

అంత నేనానతియి కాకనాతి, బ్రతుకుటం, తండ్రి
సహామి, తిక్కాల్ల నమనానతి నొప్పిన ప్రవాహము
ర్పి పనికొనిం. నేనానతియియు 60 సప్త్యులుగలం. మీరు
అంత వరువున కొదందొమ్మిదేగాని నానాకర్మమును
మేన ప్రవాహనీ నొప్పిరి. ఇదనమనానతియి కల్లియడ్రులు
నీ వీడిం గి నుని పిడ్డలను వెకికి కనుగూని రల్లిదండ్రులను కేర్పిరి.
పున ప్రవాహనీ దిదమునాది కప్పినదిరి. నానానతిరి నమన
క్కుడిలేక దేవాలయములొనికీ బోవుటను, బుడబిడికను
యారముల నేర్పరిదిరి.

మధ్యపానసిషేధము

మన్వశాసనములు | తమిళము జిల్లాబోర్డు సంకలనము
 భాషాకొనుటకు, భాషాను ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించిన
 పుస్తకములు సలిపిరి.

ఈ ప్రజాకాండ, బిల్లుసంఘమువారిచే ప్రవరింపబడిన
ప్రమాణ, జైలునుండి ఎదువలై అభివృద్ధింపఁబడు, స్థానిక
వ్యవసాయసంఘము, అన్నవృత్తి, కర్షణసంఘముల ప్రచార
ముల ద్వారా విరింపబడినది. ఈ ప్రచారమునుగూర్చి భూస్వాము
ఈ కృత్రికాంధు ప్రజలచేచియే యుత్సాహము.

నూతన సరిఘము

సా.శంకారము నూతనజిల్లా కార్యగమన సంఘ సమాజీ
 కము జరిగెది. 1924 వ సంవత్సరమునకు జిల్లా కార్యగమన కా
 న్యవశ్యమాకుల నెన్నుకొనిరి. శ్రీయూత కొమాంమారు పార్థ
 సారథి అయ్యంగార్ ఆధ్యక్షులుగాను శ్రీయతులూ కటికినేని
 జంకరమణి రాజు, పోలవరపుగోవిందరావుగార్లు కార్యవర్తులు
 గను యెన్నుకొనినది. శ్రీయూత తిక్కనపు రామలిడ్డిగారు
 కార్యవర్తులుగా నెన్నుకొనినది.

సంప్రదించు

శ్రీశైలగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృత్తి
హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రతాత్రుము
భూతజైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమా
సాలు ప్రిచిత్ర విసోదవిద్యలు గలవు. ఇంకా క మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిపెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
సమాధియగుట, కఠిరములేచి తలకాయుచేత మామిడించుట
భూమిపైన గణముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా
నిల్పట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
ములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గావ్యంజ్ఞీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని డెల్ 4-00 లు (211888-6
పి. ఆర్, బెన్సన్ నం నాయుడు, బింగోలు, గుంటూరుజిల్లా)

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా సంఘ సమావేశము

స్వీడు నక పుటలు ఆస్తి వియోమ బోవుటకు (బిటిఎస్) కా
'విస్' యొక్క పరస్థానం (పరస్థానం)

నామములతో నామమందిని ఉద్దేశ్యము అరెస్తువేయ
ఉత్తమైతరతో విమనస్థిని ఏర్పడెడిది. వారు అభిలభారితనా
వలననవేయయము కోమ విజ్ఞప్తి ప్రకటింపె. సానికోద్యమ
మెట్టినితిలో తేలియోద్యమముగ మనిమింపదగు ననుచి ముఖ్య
మగు ప్రశ్న. అభిలభారిత తేలియల సానభూతిని వారు
కోరవచ్చును. అలెదరు నత్యధికముగ సానభూతి వాప్తి

యన్మారములు కల్గి సంకలనమును లేదనికారం దకు న్యాయముగల కేసునివేతనమునది అసాధ్యము కాదు గాని కష్టపాద్యము మాత్రమును నొప్పి పురి క్రాంతిముంబలి పొయ్యి కట్టికొనున నుపేక్షపొందనియూ నామముల లేకపోవుటవలననే ఉద్దయముకరించినదను అవనిం దకు వారు పాపకారనియూ నేనానించెదను. తలంటిముఖ భోజ నము మానకకర్తలేదని బార్లిబాసెపుగారి నరెట్టుకేముకముండే వారికేరంతివా ప్రసాదించిరి. తరువాత నేకాకలేఖనముగూడ ప్రతి బార్లిబాసెపుగారు వ్రాసితినిగాని అయిన ఆలోగానే అరెట్టుకేము యిట్లెఱుఱు అదిఅయిన కందియింపకు. అని మహాత్ముడు నుడివి తాను బాసెపుగారికి వ్రాసినలేఖకు ప్రతినిధి కొనంగెను.

తండ్రిలోనివివరములు

“తలంటిముఖ భోజనములే జరుగెను. వారు పన్నుకడియం దే నక్రమింపలేదు. అరెట్టు కేములకువలనను నవినయముగ వరుస గా కూర్చుండియుండవలెను” అనుకంటిని మీరు కంటి మూసిరి. నరెట్టుగ్రహములో అభోజనము చాల మితముగా జరుగవలెను. నిరంతరముగ ప్రతిహేతుముగా నుపసంహరించుచు. అపుడది దొరకృష్ణ మనివీయకొనను. మీరు ఆజ్ఞోల్లసను. మొనరించి నిరంతరమువలన కిటుల నుద్దహించుటకు సిద్ధపడియున్నాడు అట్టివో నతను కిట్టికేరంతిని మీరు న్యాయముగా కిటు చేసి కొనగూడదే. అటుల చేసిన మీరాజ్ఞోల్లసను మొనరించి కిటు నడుదించుటకు మీరు కత్తి యుండదు. ప్రేతులవల నున్నాడు మానకు మరెట్టుకు మాత్రమే ఉపవాసము చేయవలెను. తొడి త్రాగుబోతుకమును మానించుటకు నుమాడును ఉపవాసము చేయవలెను. ఆ విధముగానే నేనోబోయియున్నాను బార్లిబా సెపుగారు ఉపవాసములను చేసిరి. గుమ్మరమెంచినవాని సత్కార మునకు మరెట్టుకు నేనెప్పుడు ఉపవాసములను చేసితిని. నన్ను ప్రేమించుటకే పోవుటయే గాక నన్ను కత్తికత్తుగానూడ కలంబునట్టి జనరణదయనకంటిబాని మంచివారికి తెచ్చుటకైనవో నేను ఉపవాసపద్ధతి నకలంబిం చును. బాల్లిబాసెపుగారు మీరు బాగుగా బోధపడినదని తెలుచె దను. ఇప్పుడు మీరు కత్తికేరంతిపాపమున నరెట్టుగ్రహము చేయు చున్నారగాన మీమి హేతుగానందవలెను మీరు మీకతి నిధులను దిబాకుగద్దకైన మహారాజా గద్దకైన కంపకనును. మీరీ దగ్గరము ను మోడించిన పూర్వవారములకు హిందువులలో చేరికొనిదిమందిచే నంతకముల చేయించివారి కొక మహా జతి పండితరగును మీరు ప్రతిహేతుగారు వారుగూడ యితర విషయములలో సౌమ్యముగ మీరని వామోడించుటల చేయ వలెను. మీరు సత్కారముగా నవలంబించి కత్తియుల వృద్ధి నిది వరకే ఆర్జించితిరి. ఉద్దయ మంతరించుటవలన బార్లిబాసెపుగారు క్రింద కరిగిమింపవలెనుగూడ మీరు మిక్కిలి కత్తి బూతులను. అని అలేఖనో మహాత్ముడు వ్రాసెను. (అ|| ౩||)

జాతీయవారము

బెంగుళూరు

బెంగుళూరువారము (18-4-24) ఉదయం 8-30 X నుండి 11-30 X వరకు రాష్ట్రసేవా కమిటీవారు శ్రీరాముని పటముతోడను గాంధీమహాత్ముని పటముతోడను భజనములో ఊ రేగింపుచేరిరి. ఉత్సాహమునకు రాట్నమునుగూడ యుండిరి ఉత్సాహ సమయమున ఖడ్గము వికరము గూడ జరిగెను. సాక్షం కాలము గాంధీమహాత్ముని బహిరంగ సభ జరిగెను.

పాట్నా హైకోర్టు

పాట్నా ఏప్రిల్ 12:—పాట్నా హైకోర్టువారు త్రియ గు జాన్ బి కి నిల్ల గా తి నెల పు మీ క త గ్గు రు పు కు పి. క. నే క గారు క్షా య యా ద్రి యుమింపబడెనని తెలియచి వుంది. (అ|| ౩||)

గ్రామస్తులు బందిపోటు నెదుర్చుట

మొగ్గురు బందిపోటుదార్లు పట్టుకొనబడిరి మేమియో ఏప్రిల్ 12:—మేమింతోడను అనుగా ప్రజలను, గ్రామస్థులనుగూడ, అగ్రామముకైకిచ్చి బంది పట్టుకుంపు నరెట్టుగ్రహవాసములలో జనుప్రభుముగ నెదిర్చిరి పాట్నాహైకోర్టులో కొకడు మరణించెను. మొగ్గురు పట్టుకొనబడి ౩ ప్రజలు బానిసగ నున్నారనిది. గ్రామస్తులకళ్ళను క్రకంబిం చు గవర్నరుగారు రంతివార్త నుడిరి. (అ|| ౩||)

జుహూ ఆహ్వానము

పండిత నేపాలాగారి యువన్యాసము

నిన్న (18 వ తేదీ ఆదివారము) రాత్రి బొంబాయిలో జూహూడి విద్యాలయమున పండిత నేపాలాగారు నేపాలాగారు రాజకీయశాస్త్రమును బోధించుచున్నప్పుడు ముచ్చటించిరి. “నేను గాంధీమహాత్మునికడ నుండుచుంటుంటే తా ను పుకముల విధముల నుపసంహరించి. మాన్యరాజ్యపక్షమువారు మహాత్ముడును చాలవిషయములనుగూర్చి చర్చించుటకు నిమ మేగాని యాంశపర్యవసానమియును లేలేదు. నే నారవా న్యములను తెలుపించుటకేగాని మేమింతకరకును ఏకీభవించు లేదు, ఏకీభవించుటలేదని నిర్ధారణచేసుకొని నిరసించుచులేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు నియోజకుల కొనంగిన జాగ్రత్తమునకు భారత స్వరాజ్యసంఘమువారు చేసిన నియమములను భంగము కలుగజేయకే కాననకలలో పనిచేయుచున్నాడు. దొరకృష్ణుడున కుండగకుండను ప్రాజన్యమును కలిపింప వలెను మాత్ర ముగూడ దొరకనునకు కొంతయిబ్బంది కలిపింపాలిగిరి. బుక్కు రాష్ట్రములలో వారి దొరకనును పూర్తిగా నుభివశింపిరి. అతడు నిపుడుకాననకలద్యూగా దొరకనును జరు కుంటు లేదు.”

ప్రేటు కాన్సిలువారు మాత్ర మునెరముగ మెల లి రి. ఆ సుఖు నభ్యుదయ ధీమంతులగాని యుచిరి జ్ఞకలేనివారు, మన హక్కులన్ని యును తోయినను నరే రాజ్యము కొనసాగు తు క భక్తిం తర మె న్ని యు న క లు గ గూ డ ద ని వా తు క లం బె డ రు. స్వ రా జ్య క తు ము వా రు మాత్రము నిర్భయముగా తన జన్మహక్కులకొరకు నిలవబడిరి. మొదటను జరుగవలెను మాత్రమువారు మంచనలేమండనే కడ జరుకు నునలేనదను. ఈనెల 28 వ తేదీని బొంబాయిలో జరు గున్న భారతస్వరాజ్యసంఘసభలో మొదటి జరుగవలసినది నిర్ణయించబడును. పిమ్మట బాల్లిబాసెపుగూడ సమాజకేమె నిర్ణయించుకొంటిరని పండిత నేపాలాగారు నుడివిరి. (అ. (పె.)

ప్రస్తుతము నిలవబడెను. త్వరలో మరల ప్రారంభమగును

జేకంధురగా గు కిప్పుడు కాలకలపోయినదను జా తులలో స్వరాజ్యపక్షమువారిని మహాత్ముడును జరుగుచు న్ని ఆలోచనలు ప్రస్తుత మాగిపోయినవి. పండిత నేపాలాగారు నేపాలాగారు తక్కిన కారందకును తెలిగిని వారంద గును మరల వచ్చెదనగాన యానెల 28 వ తేదీని బొంబాయి లో హిమాచలమహాద్విజు జాయకులగభ జరిగిన పిమ్మటగాని మరల జుహూ ఆహ్వానము ప్రారంభము కావు. (అ. (పె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము:

రంగయ్యనాయుడుగారి తీర్మానము

తెల్లూరునందు ఈ నెల 15 వ తేదీ జలుండున్న ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ తాతీయోపసంఘసభయందు ఈక్రిందితీర్మానమును నుప పాదించునను బాదె: “తాము ఆంగ్లప్రేమ తులనె జమిన్ దా రుల కలమున జనించినవారయ్యు జేకేమేమే తమజేమముగ నెంచి కాంగ్రెస్ సమావేశమునకొకభాగమునందు (బతెంచి కాకా గారగమనాదిలహుజేకములతోనైనను వెనదియక స్వాతంత్ర్యమునన్ని జేకమున కెంతయో నేకజేయుచున్న వేంటిగిరి వాస్తవ్యము శ్రీయముల కటికి నేని వేకటరామరావు కళ్యాణ రావు సోదరుల కటుంబమునై సమావేశము కలకొన్నయ (అతి పక్షులగు వారిరాజుంధువులకే గానింకలబడిన సుఖముహిమ్మ రాజ్యాయచక్రముల విచారించి యుకనివేడియును దయముజేసి ప్రకటించుట కొఱుకు తెల్లూరుకండల కాంగ్రెస్ సుఖమువారిచే నిదివరకు గొంతకాలముక్రిందను నిజమింపబడిన సుఖమువారు ఇంతకలకును దిద్దివారకు గాంచియిండంబున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘమునకును రి గురు లేక రి గురు కళ్యాణముల యొక యు కనంఘము నేర్పించి విచారణ గానింపక జేయుట కిసభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

ఒకమోటారు కారు ప్రమాదము

బొంబాయిహైకోర్టులో నెనుక డిగిగూడిన ౧౯౧౩ వాక్ బీరున గారు నామముతోగూడ మోటారు కారులో పూనానండి మహాబోధకమునకు తెల్లమందగా ప్రమాదము కలిగిరి. బీరునగారికి బలమైన దెబ్బలు తగులేదు గాని నాకరు లకు పెద్దదెబ్బలు కలిగిరి. వారిని మరల పూనాను తీసుకొని వచ్చిరి. (అ|| ౩||)

నారాయణవరం

పంచములకు నేత విద్యాలయము తెరచుట

శ్రీయుత ఎం. రంగస్వామిఅయ్యగారు చిత్తూరులోని పేటలగారు, కాంగ్రెసు యభిమానులు నారాయణవరమునందు తమగృహమును అద్దెలేకుండ పంచములకు గాంధీ నేతవిద్యాలయ మునకై ఒనంగిరి సి. వి. రంగంజెట్టిగారు ఆవసరముగు మరమ్మ ముల జేయించిరి.

పండితప్రాంగణమున కొబ్బరివృట్టల పంపిరవేయబడెను. చిత్తూరునుండి దొరస్వామి అయ్యగారు, జి. శేషచారి, శ్రీని వాసచారిగార్లు మున్నగువారు 9 వ తేదీనకి వచ్చిరి. సి. ఆర్. రెడ్డి, బి. మునస్వామిసాయుడుగార్లు రాతనందుకు చింతిల్లుమ వర్తమానములనుపిరి.

గాంధీ పతముతోను బాతీయపతాకముతోను భజనల తోను, గ్రామములో ఊరేగింపు జరిగినవిధ పాతకాలవద్దకు వచ్చిరి. సి. వి. రంగంజెట్టిగారు సి. దొరస్వామి అయ్యగారిని అభ్యుదయిగాగారి పాతకాలను తెరువ నియమించిరి. అయ్యగారు తెలుగున కద్దరప్రాముఖ్యతను, పంచములు విద్యావక్తృకతను తెలుపుచు గంధీవోన్యాసముగారి పాతకాల తెరవబడివట్టు ప్రకటించిరి. పాతకాలయందు కిగడ పంచవిద్యావక్తృ లి: వరకు నుండి గలరు. ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారు పాతకాలకు రు 100 గ్రాంటునిచ్చిరి. శేయట, పడగుజేయట, మున్నగుసలలన్ని యు నేర్పుటకు ఒక ఉపాధ్యాయుని నియమించిరి. విద్య ఉచితముగా నేర్పబడును. రి గురకు ఉచితముగా భోజనబస సౌకర్యము లొ సంగ బడెను. చాల మంది పంచములు నేత నేర్పు కొన సిద్ధముగనున్నార గాని వారు నిరుపేదలుగా నున్నారు. కొందరు జిల్లా విద్యాసంఘము నకు దరఖాస్తులు పెట్టిరి. వారికి నేతనేర్పుకొనుటకు రి నెలలు బట్టును. ఆకాలమునందు ప్రతిఒకరికీ రూ 20 ఖర్చును. 3 మైళ్ల దూరమునుండి వచ్చి అభ్యసించుచున్న విద్యార్థులకు ఒకపూట భోజన యేర్పాటు జేయుటకై టి. ఎ. పద్మనాభయ్యగారు అంగీకరించిరి. వారు ఉదయంబచ్చి సాయంకాలము బోవు చుండురు.

ఇట్టిసితిలో కొందరు అభివృద్ధి మార్గముల కడ్డుదగులు చున్నారని తెలుపుటకు విచారముగానున్నది. (ఒకవిలేఖరి.)

ఉద్యోగములు:—ఇ. ఎం. గారు బి. సి. ఎస్.

తాత్కాలికముగ గవర్నరు మెంటు నెకటిగా నియమించిరి.

సి. పాండురంగరావు బి. సి. యస్. స్వరూపాలనకాథ తాత్కాలిక డిప్టీ సెక్రటరీగా నియమించిరి.

విల్లింగుడను ప్రభుదంపతులు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:—విల్లింగుడను ప్రభుదంపతు లీదినము “మాల్యా” నామకం దా. గ్ల జేకమునకు బతుకుతేరి. “తిరిగి భారతదేశమునకు వచ్చెదను”

బొంబాయి ఏప్రిల్ 12:—ఈదినమున విల్లింగుడను ప్రభు ధంపతులకు పిడుకొలు కొనగుటకు వచ్చిన ప్రభుభువతో విల్లిం గుడను ప్రభువు కరస్పెన్సరీయరు, “నేను భారతదేశము నకు తిరిగి వచ్చెదను” అని నుడివెక. బొంబాయి పొరుజును, స్వతే క సంస్థానాధీశులును వారి క.త్యానాపూత్రమగు పీఠులొను సగిరి. మాన్యసంస్థానాధీశుకు, మేజరుక్రూ (గర్. వెస్టివిల్ల నుగారి తరపున) గా. పి. ఆర్. కాటెల్లా, గర్. జన్నడీజీభొ యి, హెచ్. పి. మోడి. బోనెపు బాపిస్టా, యునువాదాసు ద్వార క గా ను గార్లు ఆ స మ య ము న వ జేరెరి. కొల్లాపురము మహారాజగారిచే పంపబడిన వర్తమానము విల్లిం గుడను ప్రభుదంపతులకు పున్నముల నర్పించిరి. (అ|| ౩||)

క్రొత్త కంటోన్మెంటులకొనసము

కొత్త, ఏప్రిల్ 12:—క్రొత్తకంటోన్మెంటుల కానసము మేనెల 1 వ తీనుడియు అయిలలోనికి వచ్చును. ఈతిల్లు ప్రేటు కాన్సిలు నడుచుచుండును నమమును ఈతిల్లు అంగీకరింప బడిన తరువాతి, క్రొత్తకంటోన్మెంటుల చాల స్థానముల భావతీముల కొనబడినవి నరకసేవాధిపతి దెలిసెను. ఈనా యనముకాము, శేసా, సాగరు, దేవా ఇన్స్పెయిలుఖాన్ దిసా పూరు కంటోన్మెంటులయందు రకలాను మేజరు పొజువార్ వింగు, రిగల్దారు విర్రాదాచుకు మాన్యెను. రిగల్దారు మర్ బనా మార్ భాన్, రెడ్డి నెంటు ఆనర్ అరీ కివ్వారీగార్లు కాన్సిల్లర్యా భాగవర్తముని నియమించుట. (అ|| ౩||)

ఆంధ్ర పత్రిక

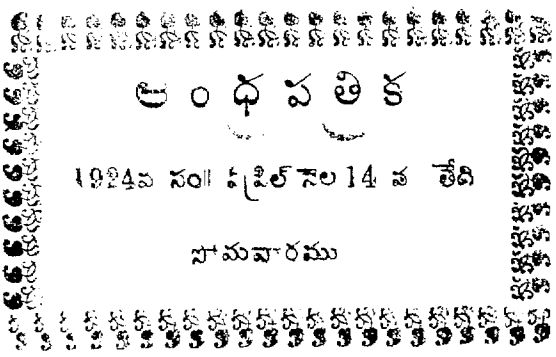
రక్తాక్షి సంవత్సరాదిసంచిక

తయారయినది

పదునేవవ సంవత్సరాదిసంచిక తయారై చందాదారులకు వరసక్రమముగా పంపుట ప్రారంభించినాము. చందాదారులు త్వరపడక స్వీకరించెదరని ప్రార్థించెదము.

సంవత్సరాదిసంచిక అక్కిరలేని చందాదారులు దయచేసి ముందుగా తెలిపినయెడల మాకు ప్రోత్సాహములు దాడుగ గాకుండును.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14 వ తేదీ

సోమవారము

స్వాతంత్ర్యనిరోధము

స్వాతంత్ర్యనిరోధము ఏకాక్షయందయినను విషయము గాంచజాలదని, ప్రపంచచారిత్రము జేటకగుచున్నది. నిమ్నజాతుల ప్రాథమిక స్వతంత్ర్యములను నిరోధించినపుడు మూరకబోదు. వైకంఠత్యాగ్రహము, తిర్యగ్గుంతువులు సయితము అనుభవించుచున్న బహిరంగమార్గ ప్రయాణపు హక్కును సాధించుటకు ప్రారంభింపబడెను. ఇట్టిహక్కునింతవరకెందుకు నిరాకరించినను, నిమ్నజాతులలో స్వయంప్రబోధముగలిగివారు గోరుచున్నపుడైనను అగ్రజాతులెట్టి అభ్యంతరముజూపక ప్రసాదించియుండవలసినది. అగ్రత్వము, ఇతరులనంటకముట్టకయుండుట చేగలుగుదు. సహజసౌశీల్యాదిగుణ విశేషమువలన నేగలుగును. నేటిదినమునిమ్నజాతులు అగ్రజాతులు పెట్టెడిబాధలను సహించి తమస్వాతంత్ర్యమును సాత్వికనిరోధకదృతుల మూలమున సంపాదించుకొనియుంచినపుడు, దానినాపుట కేతరమగును? సత్య అహింస వలెముల నవలంబించిపాటుబడుచున్న నిమ్నజాతులు, నిజమగు అగ్రజాతులగుచున్నారు. తామనవృత్తినివదలిసౌత్వికవృత్తినివలంబించుచున్నారు. ఇదత్యముచుండి బయల్పడి ప్రాణశక్తినిబడయనెంచుచున్నారు. అవిద్యనుండి తప్పించుకొని, ఈశ్వరుని జేరదలచుచున్నారు. ఇట్టివారి ప్రయత్నములను నిరోధించుట, అది వేకముదప్ప వేరుగాదు. నిరోధములు హెచ్చుకొలదియు, స్వాతంత్ర్యవాంఛ పెచ్చు పెరుగుచుండును. స్వాతంత్ర్యనిరోధము చేరువకు వచ్చును.

తిరువాన్కూరు సంస్థానములో నేమూలనో జరిగినచర్యక, నేడు అఖిలభారతవర్ష ప్రాముఖ్యము వర్పిడుచున్నది. స్వాతంత్ర్యనిరోధప్రయత్నములన్నిటిలో, నాయకులను ముందుగ నిర్బంధించుట అనుశ్రుతాచారమగుచున్నది. నిరంకుశాధికారుల కొక్కతేలేలంపు. ముందుగ నాయకులదొంగించి ఉద్యమమంతరించునని వారు ఉద్విఘ్నముచేయుదు. తగిన కట్టుబట్టుములు గాని, క్రమశిక్షణ గాని లేని ఉద్యమములు నాయకుల నిరోధమువలన కొంత వరకు నడుచుకొనజాలనివి. అట్టిస్థితి అసహాయోద్యమమునందు భాగుగ గనుపించినది. ప్రధాన

నాయకులను నిర్బంధించినప్పటికీ, కార్యోత్సాహము దగ్గిబోయెను. తాత్కాలికముగ నిట్టి నష్టములున్నను, స్వాతంత్ర్యోద్యమమెన్నటికినినమసి బోజాలదు. ఆకురాలుకాలమున చెట్లన్నియు మోడులై వసంతాగమ సమయమున చిగుర్పునట్లే, స్వాతంత్ర్యోద్యమములును ప్రతికూలపరిస్థితులలో సహజ శోభను కోల్పోయినను మరల ననుకూలపరిస్థితులేర్పడిన పిమ్మట నూతనోశోభతో బ్రకాశించక మానవు. ఉద్యమము కొనసాగుకొలదియు గనపించెడి లోటులు, కొంతకాలమునకు సవరింపబడును. మార్గముమధ్య వేరొకబాటను నడుపవలసి వచ్చినను, బాటసారులు లక్ష్యమును జేరక మానరు.

తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వాధికారులు లా, అడ్డరులపేరుపెట్టి స్వాతంత్ర్యనిరోధమునకు గడంగిరి. ఇదంతయు మామూలుచర్యయేగాని వేరుగాదు. ప్రధాననాయకులందఱును శిక్షించబడిరి. జార్జి జోసెఫ్, సిబ్బాస్టియను, కే. జి. నాయరుగార్లకు చెరి ఆరు మాసములశిక్ష విధింపబడినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మరికొందరు వాలంటీరులకయినను నిరోధింపబడుటచే వారు నడిఎండలో ప్రొద్దుబుచ్చవలసినవారయిరి. వారు అలసినాని మూర్ఛిమెందగ, అధికారులు వారిని ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. నాయకులను గొంపోయినను, ఉద్యమ ముగిపోజాలదు. అన్నిభాగములనుండియు సహాయము వాగానము జేయబడినది. ఆదిమాండ్లులుగూడ సహాయసందేశమునంపిరి. డాక్టరు వరదరాజులు నాయకుగారు, తాము వాలంటీరుగ నుండుమనియు, వాలంటీరులను తాము తయారుజేయవచ్చునమో దెలుపవలెననియు, తంతివార్తనంపిరి. రామస్వామి నాయకరుగారు వైకమునకు పయనమయిరి. అగ్రజాతుల వారు కలుపురు తోడ్పడుట, ప్రశంసార్హము. అగ్రజాతులవారి సహాయమున గనుపరచెడి సానుభూతి వృధగబోజాలదు. ఇయ్యది హిందూసంఘమును ప్రేమబుధములచేకట్టివైచుననుటకు సందియములేదు. హిందూసంఘము బలకడుకొలదియు, హిందూదేశమున కసాధారణమగుశక్తి యలవడుట నిశ్చయము. స్థానిక సమస్య అఖిల భారత సమస్య యయ్యెను. నిమ్నజాతుల కింతకాలమునుండియు జరుగుచున్న యన్యాయమును తొలగింపవలెనని, అగ్రజాతులవెంటనే మేల్కొని తమధర్మమును నెరవేర్చవలెను. వైకంఠదేగాక హిందూదేశమందంతటను నిమ్నజాతుల దుస్థితి ప్రబలముగనున్నది. హిందూసంఘము తొలగివైచుచున్న యీ చెడుగును నిర్మూలించుట ముఖ్యవశ్యకము. లేనియడల, ఒక్కవైకముగాక, దేశమునందంతటను లక్షలకొలది వైకములు దయింపగలవు. అప్పుడు నిమ్నజాతుల యభిలాషలు వానియంతట యవియే సఫలమగును. ఏ. కే. పిళ్లె ప్రభృతులకు శిక్షవిధించుచు, ముద్దయిలు సదుద్దేశ్యపేరితులై పరోపకారబుద్ధితో ప్రవర్తించిరినియు, వారి ప్రవర్తనము మిగుల ప్రశంసార్హమనియు మేజిస్ట్రేట్లుగారు తమ ఫీర్డులో నడపారించిరి. అయినను శాంతిశోభంగము కలుగవచ్చుచు గాన జామీనీయవలసినదని కోరిరి. సత్యాగ్రహము అధికారుల మనముల నయినను మెత్తబరువకమానదు. సత్యాగ్రహులను శిక్షించుట క్రూరమని, మేజిస్ట్రేట్లుగారికి దెలియును. ఉత్కృష్టప్రాయములచే ప్రేరేపింపబడినందులకు, సత్యాగ్రహులు శిక్షకు లొనుగవలసినవచ్చెనని, మేజిస్ట్రేట్లుగా రంగీకరించిరి. ప్రభుత్వనిరోధము అసహజసమయ, వేరుగ దెలుప నక్కరలేదు. వైకంఠ సత్యాగ్రహులు, తమయుద్యమము నికముందుగూడ ధర్మభంగమునందే నడుపుచో లక్ష్యమును త్వరలో జేరెదరు. సత్యర లాభాభీక్షతో

ధర్మమార్గమును విడనాడి అధర్మ కార్యములకు గడంగుచో, తమ యుద్యమమునకు తీరనినష్టము వాటిల్ల జేయగలరు. ఇట్టియనర్థము వాటిల్లకుండ, వీరి సత్ప్రయత్నముల కెల్లరును తోడ్పడుట ముఖ్యము.

హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యము

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును చేకూర్చుటకు, గాంధీమహాత్ముడు జేసిన ప్రయత్నముల నెవరును మరువజాలరు. అట్టిసఖ్యమునకు భంగముగలిగించుటకై, రాళ్లువిసరువారు పెక్కుమంది గలరు. వీరు మతవిభేదములను, ఆచారభేదములను గోరంతలు కొండంతలు జేయుచుండుదు. ఎక్కడ నేస్వల్పముగు తగాదాజరిగినను, తంతివార్తల బంపుచుండురు. ఇట్టివార్తల నాధారముజేసికొని, ఇరుసంఘములను ఇంకను చీలదీయుటకు ప్రయత్నించువారు గలరు. ఇటీవల దేశనాయకులమధ్య కలహమును బెంచుటకు ప్రయత్నముజరుగుట శోచనీయము. అందులో గాంధీకిని మహమ్మదాలీగారికిని మధ్య వివాదము బెంచనొచ్చుట, మిగుల గర్హ్యమనిజెప్పవచ్చును. మహమ్మదాలీగారి కుహారై జనిపోయి, తల్లికిని సోదరునికిని జబ్బుగనున్న సమయమున అతనిమనమును కలవరపెట్టుట మరింతక్రూరము. మహమ్మదాలీగారు గాంధీమహాత్ముని దూషించునని ఎవ్వరును నమ్మజాలరు. అట్టిస్థితి యనంభవమని, మోకతాలీగా టిటీవల బ్రకటించిరి. గాంధీమహాత్ము డిట్టివార్తను నిరాకరించుట సహజము. మహమ్మదాలీగారికి మహమ్మదీయ మతమునం దత్యంతవిశ్వాసముగలదని ఎల్ల రెడిగిననంగతియే. ఆలీసోదరు లిరువురును స్వమతరక్షణకై ఎన్నియిమ మలగుడిచిరో, దెలుపనక్కరలేదు. వారుసలిపిన త్యాగము లపారములు. గాంధీమహాత్ముడు ప్రపంచమునందెల్ల సుశీలుడని, మహమ్మదాలీగారి ఇప్పటికిని నుడువుచున్నారు. తమ మతగురువుగూడ శీలమునందు మహాత్మునితో పోల్చదగినవాడు గాదని, మహమ్మదాలీగా రంగీకరించుచున్నారు. కాని, మహాత్మునిమతము వేరు. మహమ్మదాతి గారిమతము వేరు. మహాత్మునికి హిందూమతము నందు పరిపూర్ణ విశ్వాసము గలదు. మహమ్మదాలీగారికి మహమ్మదీయమతమునం దట్టి నమ్మకముగలదు. మతవిషయములందు మహాత్మునితో నేకీభవింపజాలనందులకు మహమ్మదాలీగారు చింతించుచున్నారు. మహాత్ముదీయమతమునందునీచవర్తనలు కొందరున్నను, తాముఅమతసిద్ధాంతముఅనువిడువజాలమని, మహమ్మదాలీగారు పలుకుటలోతప్పేమియు లేదు. వీని నాధారముగ గైకొని, మహాత్ముని మహమ్మదాలీగారు నిందించినట్లు, అసభ్యము. మహాత్ముని ననుసరించుచున్నందులకు, మహమ్మదాలీగారు హిందూపక్షపాతియని నిరసించెడి, మహమ్మదీయులు లేకపోలేదు. మధ్యవా రేమనినచ, గాంధీమహాత్ముడు మహమ్మదాలీగారి ప్రతిపాదనము సమంజసముగ గన్నట్టిది. అవిషయమును ఈ వారపు యంగుఁగడియాపత్రికలో మహాత్ము డుదహరించెను. మహమ్మదాలీగారు దైవికక్షమములతో జన్మకొనినను హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య గల భేదభావమును తగ్గించుటకు పాటుబడుచున్నందులకు, మహాత్ముడు వారిని ప్రశంసించుచున్నాడు. ప్రస్తుతస్థితిలో హిందూమహాసఖ్యమును బలపడుచు వార్లెరుధన్యులుస్వల్పవిషయములకై వెనగులాడక ఉభయసంఘములమధ్య నిజసోదరభావమును పెంపొందించుట, నాయకుల కర్తవ్యము. జాత్యైక్యతయే స్వరాజ్యమని భారతీయులు గ్రహించినచో, హిందూదేశమునం దాంతరంగిక కలహమున కెడముండజాలదు.

ప్రభుత్వ పకటన

రి పో ర్టు లు

దీనిపై స్వీడిగా రీతిగా రిమాన్కులు వ్రాసిరి:— శ్రీ
... గాంగును బట్టుకొనుటకు చారు నిష్ఠురముల బడిరి. ఇట్టి వాన
బురదలతో ఆదర్శ శతకములందు ప్రాహారములు లేక విప్లవ
కాదుల పెంబడించు ననుచు ననుభవించుననా రివరును ఆయన

2

3

3

4.

ఇట్టివిద్యకృతులనే ముఖ్యులు అవు. పోలీసువిశేషములు ఆహ్వానితములైనవారునేయుండిరి. ఎట్టివర్తకులందైన జరుగుచుండిరి. గొప్పగొప్ప ప్రజలన్నములు జరిగిరి. సాధారణముగా మంచు లాను దుబాబే చాలమంది ఉద్యోగుల చేపాలోగ్యము చేసినది. జ్వరములు వచ్చినవి, స్వరాజ్యవ్యతిరేక జరిగిన ఆక్షేపణలకుం దలి. త్యాగస్థిమూలను ప్రజలే విచారించకయ్యను. విప్లవకారులను వెంటడించి యెదుర్కొనుటకు పోలీసువారు ప్రజల్పించిరో లేక అదవి చేరకను కలలకరచది నేదియుండి విప్లవకారులు వారియంతి వారే కను మరళముతోనని వచ్చినదన కలంపున నే చిరుండిరో విచారింపి తెలిసికొనెదరుగాక.

శిగా ద్దేవవరదరము లేదు.

శివందిరాచారుని వీధి, 12-వీధి సామంతము లక్ష్మీవ
వర్తి కాజగారు కీర్తిశేషులైరి. వీరి కయస్సు 21 వర్సరములు
మాత్రమే. వీరు చెందు వర్సరములకు పూర్వము మాత్రమే తండ్రి
యంతరించు రాజ్యమునకు వచ్చిరి. వీరు మూడు వర్సరములకు
పూర్వము మాత్రమే మనగాల రాజుగారి కుమార్తెను వివాహ
మాడి, పదునాల్గు నెలల కయస్సులకు, తనవర్తిరాజుగారి వీరి
యంతరించు కుమారుడు రాజ్యమునకు వచ్చును. (అరి (మె)

పిరికి తో నువ్వొకసారి చూడమని స్వయంగా చెప్పే వచ్చుచుంటావి. మీ
ప్రజ్ఞానము, సౌజన్యము కలిపాలనా మాకు భక్త్యము పరోక్షముగానే
మై యున్నారను. మీ మార్పుభాషాభిరుచునకు ఆధ్యాత్మిక జీవిత
ప్రసిద్ధికెక్కిన శ్రీ గాయలవారితో తులనాచువన్న భక్తులకు
శ్రుతిగను. ఇప్పుటి ఆంధ్రోద్యమవాస్తవస్థితుడు మీకు అమా-
ల్మమైన సహాయము లభించువన్న విశ్వాసముండెను. తిక్కయ-
త్రమ్మ కాండగారు గాక! బంధుబాలము దుఃఖాంబుధితుడి రెం-
డులుకొందురు గాక!

(నటకము విరమం)

శ్రీయుత మఠం బాలసుబ్రహ్మణ్య
గుప్త గారు

అభ్యోదన | వరము

కోరుభవనము తగుబడుట

దాఖలైన ఏ. నె. 12:—లి. రి. నంబరి కొద్దరిన
నిన్న రాత్రి కరుణబడి పోయెనని తెలియజేయు. అట్లు
పొందెనునది కారణము తెలియలేదు. (అ. రి. నె.)

రంపపితూరి కేసులు

గాముమల్లుదొర కేసు

("ఆంధ్రప్రదేశ్ కావిలేఖరి")

విశాఖపట్టణము, ఏప్రిల్ 9:— గాముమల్లుదొరగౌరవ 6 గురునై ప్రభుత్వమువారు ఇండియన్ టెక్స్టైల్స్ 121, 122, 123, 145, 149, 3 2, 392, 395, 397 నెక్స్టు ప్రకారము ఘనతయైన ఇండియా చక్రవర్తియై యుద్ధముచేయుటకు మొదలెడిరి అను మొదలుగాగల నేరముల నారోపించి తెచ్చినఫిర్యాదు విశాఖపట్టణజిల్లా ఏజెన్సీ సెషన్సుజడ్జి యల్. హెచ్. ఆంటుబారట్లా ఐ. సి యస్ గారియందు విచారణకు ఈనెల 7 తేదీ ఉదయము 12 గంటలకు కలెక్టరుగారి కోర్టునులలో రాబడెను.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున మల్లారామ్ శ్రీ శ్రీపతి శీతా పతిరావుపంతులుగారు బి. ఏ బి. యల్ గారు విచారణను నడుపుచుండిరి. శ్రీ నడిమిటి గజేంద్రరావు (డిప్యూటీ నూప రింకెండెంటు ఆఫ్ పోలీసు) గారు శ్రీ ఈశ్వరస్వామిస్వామియ్య కె. నరసింహారావుగారు ప్రభుత్వవ్యతిరేక సహాయముజేయుచుండిరి.

ముద్దాయిలు కేసును నిర్దేశించుటకు ప్రభుత్వము వారే శ్రీ యల్ గారు అప్పలస్వామి నాయుడుగారిని ముద్దాయిలపక్షమున వాదించుటకై నియమించిరి.

న్యాయాధిపతిగారు ప్రప్రథమమున అసెస్సర్ల లేకయే కేసును విచారణచేయుటకై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 567 నెంబరు 27-2-22 తేదీల ప్రకటన ప్రకారము తనకుగల అధికారముననుసరించి విచారణచేయ నిర్దేశించితిమని చెప్పిరి. ఏలయున అనేకమంది సాక్షులు విచారణ కావలసిన ఈ కేసు తుదముట్టుటకై చాలవారములుపట్టును. ఇంత కాలము తమపనులు మానుకొనవట్టుణవాసుల నెవరినైన అసెస్సర్లు గానుండమని కోరుట భావ్యముగా నుండదని పీఠ తలచిరి.

కోర్టు తరువాత ప్రతిముద్దాయిని ఆరోపించబడిన నేరములను ఆయాముద్దాయి లకు చదివి వినిపించిరి. అట్లు చదివి వినిపించిన ప్రతి నేరమును తాముచేయలేదని అందరు ముద్దాయిలును చెప్పిరి.

ఫిర్యాదీతరఫన ప్రథమసాక్షి మల్లారామ్ శ్రీ నడిమిటి గజేంద్రరావుపంతులుగారు (రంపపితూరి నేరములకు సంబంధించిన వారాసంగహాధికారిగారు) ప్రమాణముపైని ఇట్లు చెప్పిరి.

సాక్షి రాజ్యగారిస్థానమున రంపపితూరి నేరములకు సంబంధించిన వారాసంగహాధికారిగారి 17-3-24 తేదీని నియమింపబడెను.

ప్రస్తుతము రాజ్య గారు అస్పృశ్యులగుటచే చిత్తూరులో సెలవులోనున్నారు. ఇంతకుపూర్వము సాక్షి రాజ్యగారి పర్సనల్ అసిస్టెంటుగాను, రంపపితూరి కేసులలో ప్రత్యేక ప్రాసెక్యూటింగ్ ఇన్ స్పెక్టరుగాను పనిచేయుచుండుటచే మదరాసు ప్రభుత్వ చీఫ్ సెక్రటరీగారు గ్రహముగారి దస్మతును, వారి స్థానే కొంతకాలము ఆపనిలోనుండిన కాజ్ మన్ గారిదస్మతును సాక్షి తెలిసికొనగలడు.

కోర్టులో ప్రదర్శనముకాబడ్డ 1 వ నెంబరుకాగితము గాముమల్లుదొర వద్దెలావై ఇచ్చిన ప్రాసిక్యూషన్ ఉత్తరువును ఈ కాగితముపై, పై ఉదహరించినదర్శి (కార్యదర్శుల) దస్మతులను యుండుట సాక్షిపోల్చెను.

ఆ ఉత్తరువులోనున్న బాలితాప్రకారము రి ఆసామీ, గాముమల్లుదొరకోర్టులో ప్రస్తుతము 1 ముద్దాయి 4 పేదగుల జోసంగిపోతురాజుకోర్టులో రెండవముద్దాయి 3 వ ముద్దాయి నుంకరి పోతయ్య 4 వ ముద్దాయి బాలసింగి సన్యాసి 5 వ ముద్దాయి కలెక్టర్ గారు 6 వ ముద్దాయి సంకోజు పండుడు పురపు పండుయ్య.

డిమాండుగల ప్రదర్శనకాగితము ఫిర్యాదీదార్లు తమ చర్యలను జరిపిన ఫిర్యాదీస్థలములను తెలుపుప్రామాణ్య ఇది 6-1-23 తేదీని తయారు కాబడెను. సాక్షి స్వయము తణికి లోబడి 6-1-23 తేదీకి తరువాత ఫిర్యాదుదార్లు పర్యటన జరిపినస్థలములు చేర్చబడెను.

ముద్దాయిలను సాక్షులను పోల్చుటకు ఎట్టి పోకడులను ఏర్పాటుచేసి యుండలేదు. ముఖ్యముగ వకటవ ముద్దాయి గాముమల్లు దొర అందరికి తెలిసియుండటచే అట్టి యేర్పాటు చేయుట అవసరమని సాక్షి తలచెను.

1 వ ముద్దాయి మల్లుదొర

ముద్దాయి మల్లుదొర తన స్వగ్రామమున నడిమిపాలెములో నివసించుచుండెను. అతని స్వస్థలమైన నడిమిపాలెము శరభన్న పాలెము ముతాలూ నుండుటచే అతనిని శరభన్న పాలెము మల్లుదొర అని కూడ పిలువబడుక గలడు. రంపపితూరి నాయకులగు అల్లూరి శ్రీరామరాజుగారి ముఖ్య అనుచరులలో నొకరిని వకటవ ముద్దాయి మల్లుదొరకు ప్రతిఘటించెను. సాక్షికి తెలిసినంత మట్టుకు ఇతను తప్పించి మరియొకరు చేరుగా మల్లుదొరయందు నని తెలియదు.

సి మాన్యుకల ప్రదర్శిత కాగితము ప్రభుత్వము పక్షము రాజ్య గారు కోర్టులో దాఖలుచేసిన ఫిర్యాదు ఆర్జీ-సాక్షియే స్వయముగ ఆ ఆర్జీని వ్రాసెను, కాన ఆర్జీ సంగతులు యావత్తున్న నిజమని సాక్షి రూఢిగా చెప్పగలడు.

ఫిర్యాదీదార్లు పోలీసుస్టేషనులు దోచుకొనుట

పిర్యాదు ఆర్జీ 8 వ పేజీ కాఖలా సంగతులు ఫిర్యాదీదార్లు 22-8-22 తేదీ మొదలు 18-12-22 తేదీ వరకుంజము 9 పోలీసుస్టేషనులకు దోపిడిచేసిరిని తెలియజేయును. ఈ తొమ్మిది దోపిడి కాబడ్డ స్టేషనులలో గోదావరిజిల్లా ఆర్డనరికి చెందిన అన్నవరము పోలీసుస్టేషన్ ఒకటి, ఫిర్యాదీదార్లు విశాఖ పట్టణజిల్లా కోర్టుకు డివిజన్ కు సంబంధించిన కొండకంబేరు పోలీసుస్టేషనుకూడ ఫిర్యాదీదార్లు దర్శించినట్లు ఆ స్టేషన్ వాచాను అధీశురు రిపోర్టులలో తెలియవచ్చుచున్నది.

ప్రస్తుతము కోర్టులోనున్న ముద్దాయి లెవరున్న ఈ వైస్టేషను మట్టుడి జరుపుటలో పాల్గొన్నట్లు ఎట్టి వాగ్రూపకమైన సాక్ష్యమున్న లేదు.

చక్రవర్తిగారిపై యుద్ధముచేయుట

ప్రస్తుతము కోర్టులోనున్న ముద్దాయిలు యావత్తుంజి ఘనతయైన చక్రవర్తిగారిపై రంపవర్తెరా ఏజెన్సీ స్థలములలో యుద్ధము సల్పినట్లువంటిన్ని ఇంకను సల్పుచుండినట్లువంటిన్ని వకానొక సంగతులను చెందినవారు. ఫిర్యాదీ ఆర్జీలో చెప్పబడిన నేరములు ముద్దాయిలు ఈ వైయుద్ధమును పొనగించు నుద్దేశముతోనే కావించియుండిరి. ఏజెన్సీ ప్రాంతములకు నూపరింబెండెంటు గానున్న పైయరుగారిని సాక్షికి స్వయముగా తెల్పును. 4-2-22 తేదీతో అంతయున పైయరుగారి వారపు నివేదికమును సాక్షి గుర్తించెను. ఆ నివేదికములో తన అధికారమునకు తెలియున్న ప్రస్తుతము ఫిర్యాదీ జరుగుచుండిన ఏజెన్సీ ప్రాంతములలో అల్లూరు శ్రీరామరాజు అను నొకక్షత్రియుడు 1922 సంవత్సరం జాన్యువరిమాసములో ఫిర్యాదీని లేవదీయుటకు ప్రయత్నించినట్లు పైయరు గారున్నట్లు వ్రాయబడియున్నది.

శ్రీరామరాజుగారే పితూరి నాయకులు

ఆయనరిపోర్టులో రానున్న ఫిర్యాదీకి శ్రీఅల్లూరి శ్రీరామరాజుగారే నాయకులగునందురని వ్రాసియున్నది. ఈభయమైన వారలకు ఫలితముగా రాజుగారు ఏజెన్సీకిష్టాదేవి పేటకుండి నరికేపట్టణమునకు మార్చబడిరి. అటుపిమ్మట గోదావరిజిల్లామల్ల వరము తాలూకా వైడిపుట్టగ్రామమునకు రాజు గారుమార్చబడిరి. ఆయనపోవణినిమిత్తము కొంతభూమిహడను రాజుగారి కీయబడెను. కాని రాజు గారుఅచ్చటకుండుటకునవ్వతింపక 4-2-22 తేదీని తనను తునిలో నివసించుటకు పోనిమృని ప్రభుత్వమువారికి మనవిని వ్రాసికొనియుండెను.

తినుబడిసామానులను దోచుకొనుట

4-8-23 తేదీని రంపులుగాటాద్వారా పితూరిలో పనిచేయుచున్న రిజర్వుపోలీసువారికితినుబడిసామానులు కొంత పోలీసు కుమ్యక్తులతో పంపబడెను. వీరిని పితూరిదార్లు నడిమిపాలెము దగ్గర అడ్డగించుకొని ఆతినుబడిసామానులను దోచుకొనిరి. కుమ్యక్తులగావెళ్లిన పోలీసువారికి ఇయ్యబడిన చెలానాకాగితముపై రాజుగారు తనకు సదరు తినుబడి సామానులు ముట్టినట్లు "ఏ. యస్. ఆర్" అను పొడి అక్షరములతో (అనగా అల్లూరు శ్రీరామరాజు) రకీదునుకూడ వ్రాసియున్నాడు. (సశేషము)

సర్దారు యోధసింగు ఎం. ఎల్. సి. గారు

అసత్యము చెప్పిన కేసు

గోదావరిసంఘకామకులకేసులో పంజాబు శాసనసంఘ సభ్యుడగు సర్దారు యోధసింగుగారి సత్యమును తెలిపెనుగాన అతనిపై కేసు చేపడవలెనని అప్పకసరు పోలీసు నూపర్నెంటు సిటీమేజిస్ట్రేటును కోరగా మేజిస్ట్రేటు సింగుగారి సహాధానము వివహించెను. అగ్రె.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14-వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అర్జున్ గోదావరిలో ఆర్జీ 24 గంటలలో	అర్జున్ గోదావరిలో ఆర్జీ 24 గంటలలో	వర్షము	వీలెలు 1 వ వేడినంబడి వర్షము	వీలెలు 1-వ వేడినంబడి కామగూనవర్షము
గోపాలపురం	89.5	79.0	...	0	44.96
కోర్కాపుల్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్టణము	91.2	82.2	...	0	37.09
కాకినాడ	99.0	81.2	...	0	39.09
మచిలీపట్టణము	95.6	79.1	...	0	41.59
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	104.8	83.0	...	0.02	26.01
బళ్లారి	104.1	79.9	...	1.08	20.51
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	106.4	81.4	...	0.09	31.28
నెల్లూరు	99.9	78.8	...	0	37.98
మద్రాసు	95.2	77.5	...	0	50.74
కడలూరు	92.1	79.2	...	0	52.94
కల్లూరు	...	...	...	...	...
సేలము	101.5	78.9	...	1.66	39.20
కోయంబట్టూరు	97.6	78.7	...	2.52	22.29
తిరుమనాపల్లి	108.8	80.4	...	1.51	38.18
నాగపట్టణము	91.8	82.5	...	0.95	54.98
పురుకోట	...	...	...	...	...
చుట్టూరు	101.1	80.0	...	1.00	38.58
పాంబన్	92.8	80.1	...	0	37.00
తిరువళ్లీ	...	...	...	1.05	28.34
తిరువేండ్రము	89.4	80.5	...	2.11	64.51
కొచ్చిన్	...	81.8	...	8.16	114.51
కాలికట్టు	92.2	81.1	...	8.49	117.16
మంగళూరు	92.0	80.2	...	0.68	125.68
బెంగుళూరు	92.8	70.8	...	0.91	35.87
హాస్సన్	...	...	...	...	...
మెర్కార	81.1	64.4	...	2.71	125.46
రైచూరు	...	...	...	...	...
హైదరాబాద్	...	...	...	...	...
కార్వార్	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
పోలూరు	...	...	...	...	...
కొడైకనల్	79.8	51.9	...	1.84	62.18
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సర్కారులు:— మేఘములు ఒకవోట పలచగన, ఇంకొకవోట కొంచెము దట్టముగ నున్నవి. గోపాలపురం మచిలీపట్టణములలో ఆర్ద్రత తక్కువ. కాకినాడలో 3.8, గోపాలపురంలో 2.5 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో 4.2, కాకినాడలో 3 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

దక్కన్:— మేఘములు ఒక ఖాస్తరుగ నున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచ్చట రాత్రివేడిమి 4.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. బళ్లారిలో 2.7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— ఆకాశము మేఘవృత్తంబై యున్నదనవచ్చును. మద్రాసులో పగటివేడిమి 2.8 డిగ్రీలు, కడలూరులో రాత్రివేడిమి 2.4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్షిణములో ఏవో కొన్ని స్థానికవినుకులు బడినను మొత్తమువీధ వాతావరణపరిస్థితులు బాగుగనే యుండవచ్చును. ఎస్. ఆర్. సామ్రా, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల, గోకుసు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెల్లెలకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలదు అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు

గాంధీపూజానిధి

గాంధీపూజానిధిని ఆంధ్రులు త్వరలో బూర్తి చేయుట ముఖ్యము. మహాత్ముడు క్రమక్రమముగ స్వస్థశరీర డగుచున్నాడు. యంగుఞ్చియో నవజీవనుపత్రికలద్వారా, తన సంజేతమును అన్నిభాగములకును బంపుచున్నాడు. వివిధప్రాంతముల నామకులును అతనిసలహా గైకొనుటకై వెడలుచున్నారు. త్వరలో నతడు సంపూర్ణ స్వాస్థ్యము బడసి దేశమునందంతటను పర్యటనము సలిపి దర్శనమొసగగలడు. ఆంధ్రదేశముగూడ అతని పర్యటనముచే పావనము గాగలదు. మహాత్ము డీరాష్ట్రమునకు విచ్చేయులోపల పూజానిధిని వసూలు చేసి అతనికి పాదపూజనలుపుట ఆంధ్రుల ధర్మము. మహాత్ముడు బయలుదేరెడి వార్త దెలిసినపిమ్మట, ఇంద్రపదివిక్రుడుశ్రద్ధజూపుట ఆంధ్రుల సహజస్వభావమయినను, తామసించుట పాడిగాదు. ఆంధ్రప్రజలు స్వయముగనన్నిమండలములలో పర్యటనము సలిపినను సలుపలేకున్నను, ప్రతిమండలమువారును తమవిధ్యుక్తధర్మమును వెంటనే నెఱవేర్చుట యావశ్యకము. గాంధీమహాత్మునకు నిర్మాణకార్యక్రమమునందు పూర్ణ విశ్వాసము గలదని తెలుప నక్కరలేదు. అతని విశ్వాస మిప్పుడింకను హెచ్చునగాని తగ్గలేదు. అసహాయవాదులలో భేదాభిప్రాయములు గొన్నియున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమావశ్యకతను గురించి, ఎట్టియభిప్రాయభేదముండజాలదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు, గాంధీమహాత్ముడు వచ్చువరకు ఆగి యుండుట అసభ్యముగాదా? మహాత్ముడు వచ్చునప్పటికి, ప్రశంసార్థముగ కృషిని జరిపి అతని మానసమును సంతృప్తిపరుచుట లాభకరము. ప్రతిరాష్ట్రమువారును కార్యోత్సాహమునందొకరినొకరు మించుటకు బ్రయత్నింపవలయును. గుజరాతుదేశమునందు నిర్మాణకార్యక్రమము కొరకై బాగుగ నిర్వహింపబడుచున్నటుల వార్తలేతెలుచున్నవి. ఆంధ్రదేశము గుజరాతును మించుటకు పాటుబడవలెను. వెనుక సంపాదించిన కీర్తిని నిలువబెట్టుటకు యత్నింపవలయును. నిర్మాణకార్యనిర్వహణమువలన, కలిగెడి ఫలితములు సామాన్యములుగావు. నిర్మాణమనిన, స్వరాజ్యనిర్మాణమని గుర్తించవలెను. నిర్మాణకార్యక్రమమునకును స్వరాజ్యనిధికిని సంబంధములేదని పలికెడివారు, నిజస్థితిని గ్రహింపజాలకున్నారు. ప్రసంగములును ఆర్థికములును స్వరాజ్యమునకు దారిజూపుననివిచియుద్దేశ్యము. నిజమదిగాదు. నిర్మాణకార్యక్రమము ప్రతిగ్రామమునందును చురుకుగ జరిగి, గ్రామసంఘములు మొదలు మండలసంఘములవరకు సంతతిము బనిజేయుచో, స్వరాజ్యము సుస్థాపితమగుచుండుట అసభ్యవైకవేద్యము. ఇతరమార్గముల నవలంబించుట వలన, కొంతడ్రైడేకము ప్రబలినను, నిర్మాణకార్యక్రమము వలనగాని, శాశ్వతలాభముగలుగదని, ప్రస్తుత పరిస్థితులు తెలుపక నె తెలుచువున్నవి. గాంధీపూజానిధి స్వరాజ్యనిర్మాణమునకై వినియోగింపబడును. లక్షరూపాయలను ఆంధ్రదేశము ప్రోగుజేయుట ఒక కష్టములోనిది గాదు. నిర్మాణకార్యక్రమమునకై ఎంతసొమ్ము వెచ్చించినను అధికము గాజాలదు. ఆంధ్రులు తమ ధర్మమును వెంటనే నిర్వహింప బ్రార్థితులు.

హృదయపరివర్తనము

గాంధీమహాత్ముని జయిలులో నేను, ఆస్పత్రియందేమి కనికరముతో జూచినందులకు, ప్రభుత్వమువారికి మహాత్ముడు కృతజ్ఞతను జూపవలసియుండెనని, కొందరు సూచించుచున్నారు. ప్రభుత్వము

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని పూజానిధి లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

	చందాలు
ఇదివఱకు	15303-1-10
నేటివసూలు	907-12-3
తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము బందరు 10-4-24 వఱకు	419-0-0
తాడిపత్రి లోకలు కాంగ్రెసుసంఘము ద్వారా 12-4-24 వఱకు	485-12-0
గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము 24-3-24 మొదలు 31-2-24 వఱకు	272-0-0
మొత్తము	17387-10-1

	చందాలు
ఇదివఱకు	6125-7-3
తణుకు, నళసాపురం, భీమవరం తాలూకాల వసూలు (వివరములు శీఘ్ర ప్రకటింపబడును)	893-8-3
కె. రాజలక్ష్మమ్మగారు, అహమ్మదాబాదు, రయిల్వేపుర	6-6-0
శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల విద్యార్థులు, బెజవాడ	5-6-0
దేవగుప్తపు సీతారామమూర్తిగారు	1-0-0
నూకెన సూర్యనారాయణగారు	1-0-0
ఎం. నాగభూషణరావుగారు మేనేజరు సుజానబోధ ఆశ్రమము, నెల్లూరు	0-8-0
మొత్తము	7033-3-3

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:— కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

వారు తమయెడ తిన్నగ బ్రవర్తించిరిని మహాత్ముడు వెక్కువార్లు సూచించియుండెను. కాని ప్రభుత్వమువారు తమవిధిని నెఱవేర్చి సంతమాత్రమున కృతజ్ఞతను జూపనవసరములేదని, మహాత్ముడు వాదించుచున్నాడు. కలనల్ మాడకు గారు తమకుజేసిన యుపకారమునకు, వారికి మహాత్ముడు స్వయముగ కృతజ్ఞతనిదివరకు దెలిపెను. అంత మాత్రముచే ప్రభుత్వవిధానమునకు మహాత్ముడు కృతజ్ఞతను జూప నవసరముండదు. ప్రభుత్వహృదయము మారు నెడల, గాంధీమహాత్మునికన్నను త్వరితముగ కృతజ్ఞతజూపువా రింకొకరుండజాలరు. కాని అట్టిహృదయపరివర్తనము ఇంతవరకు మహాత్మునకు గనుపించలేదు. హజరత్ మొహసిగారిని శిక్షాకాలము పూర్తియైనపిమ్మటగూడ విడువరయిరి. హాస్ని మెనుగారిని హిందూదేశమునకు రానిచ్చుటకేప్పుడుగూడ ఒప్పుకొనరయిరి. కడ్డలూరు జయిలులో, మతం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు ఆ హాసముదిచుటలేవనియు, బలవంతముగ నాహాసమును లోనికి బోనిచ్చుచున్నారనియు దెలియుచున్నది. ఇటులనే దేశభక్తులనేకులు జయిలులో పడరాని పాటు బడియుండిరి. నేడింకను అట్టిబాధలను పడుచునేయున్నారు. ప్రభుత్వమునందత్యంత విశ్వాసముగల గాంధీమహాత్మునికీ, అత్యంత మగు న విశ్వాసము ప్రబలి నది. ఇట్టి సంఘటనము లనేకములే దీనికి కారణమయ్యెను. ఇందుకు ప్రభుత్వాధికారులను నిందింప బనిలేదు. మహాత్ముడు దెలిసినటుల తిరతరములనుండి వచ్చుచున్న విధానమున కీయధికారులు దానులైయున్నారు. బలవంతుల ప్రాబల్యముచే బలహీనులడుగునబడిపోవుచున్నారు. ఇట్టివిధాన మొంతత్వరలో దొలగిన సంతమేలని, గాంధీమహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. అసహాయకార్యక్రమము నెక్కుడు చట్టుదలతో నిర్వహించినగాని, ప్రభుత్వహృదయమునందు నిజపరివర్తనము గలుగదు.

రేపటిదినము
రేపటి దినము పార్లమెంటుసభలో హైందవ సమస్యవిషయమై చర్చజరుగగలదు. వైకొంటూర్జను గారిచీర్ధానపురుద్దేశ్యమేదియో తెలుపనక్కరలేదు. హిందూదేశమునందలి అశాంతినిగూర్చి వ్యక్తపరచి, నిర్బంధములను పురిగొల్పవలయుననియే. ముఖ్యోద్దేశ్యమైయుండును. ఇరువురు లేబరుసభ్యులు మాత్రము సంస్కరణమలగూర్చి విచారించుటకు రాయల్ కమిషను నేర్పుటవలయునని నవరణల పలిపాడించెదరు. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించవలె ననియు, కేంద్రప్రభుత్వమున పాక్షిక బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలయుననియు వీరి యుద్దేశ్యము. లేబరుపక్షమువారిని విషమపరీక్ష ఎదుర్కొనుచున్నది. వారేమిచేయదలచిరో ఇప్పుడు బయల్పడవలెను. గాంధీ, దాసు, నెహ్రూగార్లను బ్రిటీషు మంత్రివర్గము ఇంగ్లండుకు ఆహ్వానించునను వార్తయసత్యమని కామన్సుసభలో సూచింపబడెను అటులగుచో, లేబరుపక్షమువారికి నేమిచేసెదరు? ఇండియాప్రభుత్వమువారు డిపార్టుమెంటులు విచారణనుసలిపెదరనిసూచింపబడెను. ఇదియేమియనగా? లేక లేబరుపక్షమువారు ఎక్కుడు దూరదృష్టి జూపగలరా? అటులజూపజాలనియెడల, హైందవసమస్యపరిష్కారము దుర్గుటము గావచ్చును.

కొత్తగవర్నరుగా రేలేంతుట : అసహాయపత్రికలు కొత్తగవర్నరుగా గామె ప్రభువుగారును, వారి సలహా కుమార్తె లిరువురును నేటియుదయమున హార్బరులోదిగి, గవర్నమెంటుభవనమునకు వెడలిరి. రక్షకభటులయడావిడి దప్పు, ప్రజలలో సందర్భనాభిలాష గనుపించలేదు జరిగినకార్యక్రమమును పూర్తిగరిపోర్టుజేయుటకు, మాప్రతినిధికి టికెట్టును బంపకబోవుటచే, వీలుగలుగలేదు. ఇతరజాతీయ వాదపత్రికలకుగూడ ఇట్టికారవమే జరిగె నని తెలియుచున్నది. ఇందుకు విచారింప నక్కరలేదు.

అల్లభూషణుడని అధికారులు అనుకొన్నను తీవ్రమగు రాజ
కీర్తి ద్వేషము ప్రబలుచుండటమే బహుశఃయమగు సంగతులు
జగ్గవచ్చుననుచున్నారు. అతిశయతగ కల్పబద్ధములు జేయుదు
చున్నవి. వీనులగు ఏకైకమో అశ్వికదళమా, సాంకేతి
మోటూబండ్లు పవోరానిచ్చును. జనసమూహమును చీల్చి
జేయును, ప్రజలకడుమలను బోనియును. దుశాసనులు మద్య
పానవలల మ్మిడి యొంగుదులు, నాటక కాలలు, గినిమలను మూసి,
జేయించెదరు. ఒక్క ఘనపరశ్రమరాజునులను తెరక నిశ్చయ

చిట్టె పుస్తకమునకు సమీక్షలు

ఇరవై ప్రభుత్వమునా రీయవలసిన బాకీ
అందన, ఏ.పి. 11:— తెలుగుకవిత్వమునా సాహిత్యము
1922-23 సంవత్సరమున 25,27,000 పాముల అదనముగ
మిగిలినది తెలుపుచున్నది. అందులోను దానికంటె ఎక్కువగ
మిగిలినది తెలుపుచున్నది. ఇలాంటి ప్రభుత్వమువారు
తెలుగుకవిత్వము నేపినేపట ఎంతయో దబ్బున బాకీలను తెలియు
చున్నది.

చమురుతో నాకలను నడుపుట

యూరేటెడ్ ప్రేట్సు ప్రభుత్వమువారు నాకలను చమురు
తో నడపరాదనియు దానిని జ్వలించుట నే నడిపింపకలెనని
అభ్యర్థించుట కుట్టిగారు తెలియజేసినదట. లామిటులు చమురు
తో ప్రాంతించిన ఇతరులుగూడ ఇటువంటి ప్రారంభించక
రమ్మ. అందుచే నూడదని.

వెంటిపరిష్కారము

(చిట్టె పుస్తకమునా సమీక్ష) ప్రభుత్వమునా పనివారు
నిర్ణీతకాలముకంటె ఎక్కువకాలమునా పనిచేయుట తొల
గించినందులకు మంత్రిగారు తీర్మానము చేసి ధామముగారు వెంటిపరి
ష్కారమున అభ్యసించిరి. ఇటీవల సమైక్య పేట్రిషియన్ల కొంతవం
కలదనవని, ఈ ప్రభుత్వము చిట్టె పరిష్కారమునా పనిచేయుట
నిర్ణీతకాలము కంటె ఎక్కువకాలమునా పనిచేయుట చేయుటకాదని ప్రేటు
యూనియన్లవారు తమచిరు ధనమును సుదీర్ఘకాలమునా గోరెను.

ముస్సోలినిగారి అఖండ విజయము

“ ఇటలీరక్షకుడు ”

రోము, ఏ.పి. 11:— ఇటలీ ఎన్నికలమునా నేనడ
ముస్సోలినిగారి అఖండవిజయము జేయఁగా, ప్యాన్టిస్టులంద
రును ఉత్సాహముతో ముస్సోలినిగారిని అభ్యసించిరి.
పురపాలకాధ్యక్షుడు ముస్సోలినిగారికి సగర స్వాతంత్ర్యము
నొసగి ఇటలీ సురక్షమునా సుఖాన్నిధిని. ప్రజలంద
రును ప్రభుత్వముతోనై, తమ భర్తలను నిర్వహించుచు వాటి
య సభ్యులను నిలబెట్టెన మన ముస్సోలినిగారి కథయ నొసగిరి.

జపానీయులవలన

వాషింగ్టన్, ఏ.పి. 11:— జపానీయులు యురే
టెడ్ ప్రేట్సును సహజమునా ముగిసి నిర్బంధమునా కాం
గ్రెసువారు చేయునట్లుచే జపాను తన అసమర్థుని తీరముగ
జాపి అడేపించుచున్నది.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నెదిర్చినందులకు శిక్ష

కోకాటి:— జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ముగిసిన గొర్రెలను
గుంపులముగ ముఖ్యమునా లెక్కజేయబడిన. వారు ముఖ్య
ముగ నోరుటకు తుదకునంది తదలివేయబడిన. వారు అచ్చట
నిక ధర్మమునా కాలం 1 కి కంటె చొప్పున నిర్ణయము
సమర్థించిరి. (ఆ. ప్ర.)

జయప్రసాద సత్యగ్రహము

నాల్గవ అతాళిపత్ర

జయప్రసాద బయలుదేరినది

కాంగ్రెసువారు అందఱునుండి కాల్గిన
బయలుదేరినది. ఈసారి 18 వేదీ! జయప్రసాదము.
జయప్రసాదమునా తెలుగుకవిత్వమునా అభ్యుదయము
దన. (ఆ. ప్ర.)

పంజాబులో కొత్తవస్తువులు

లాహోరు, ఏ.పి. 12:— భారత ప్రభుత్వమువారు పన్నుల
రీతిని తీసివేయుటకు ఉత్తరమును 1-4-0 గ తగ్గించ
బడినదియు రాష్ట్రమునా పన్నుల రీతిని మూలమునా తగ్గించి
బడినదియు తెలుపుచు పంజాబు ప్రభుత్వమునా రాష్ట్రమునా
ఈ ప్రకటించిరి. ఇట్టి పరిస్థితిలో ప్రభుత్వము
నా తగ్గించి నీయమునా పన్నుల రీతిని తగ్గించి
20 లక్షలరూపాయల అదనముగలదును. ఈ సమయమున, ఈ
రీతిని రాష్ట్రమునా పన్నుల రీతిని తగ్గించి నీయమునా
అందుచే ఈ కొత్తవస్తువుల మూలమునా ప్రభుత్వమునా
దనము కొనెరి.

కాంగ్రెసువారుగూ, తెలుగువారుగూ అందుకు ప్రత్యుత్తరము
యముగ మరి యెట్టిదమునా నూరింతునదేను. అందుచే నీటి
రీతిని తగ్గించి అందునా కచ్చు నా దా యమునా
నీ సంవత్సరమునా, ముగిసినవత్సరమునా గలదు తొలుతు
పూర్తిచేయుటకు ప్రభుత్వమునా దేనికొనెరి. ఇందులకు ప్రభు
త్వమునా సగమునా 75 లక్షల అదనమునా వస్తువు.

ఈ కొత్తరీతిని సంవత్సరమునా పన్నుల రీతిని తగ్గించి
అందుచే నీ కొత్త రీతిని నూరునా 1925 సంవత్సరమునా
నంది అందునా పన్నుల రీతిని తగ్గించి. దీనికంటె
సంవత్సరమునా పన్నుల రీతిని తగ్గించి. 1924 సంవత్సరము
నందు 25 లక్షల అదనమునా వస్తువు. ఈసారి గలదు
అందు ఈ సమయమునా పూర్తిచేయబడును. 1924-25 సం
వత్సరమునా పన్నుల రీతిని తగ్గించి, అదనమునా 75
లక్షలరూపాయల అదనమునా ప్రభుత్వమునా తొలు
తేదండ రాష్ట్రమునా వస్తువు. ప్రస్తుతమునా గడచిపోయిన
యెడల కొంతకాలమునా, ప్రస్తుతమునా వస్తువుల తొలు
చియున్న కొన్నియభివృద్ధిల నడుమార్చుచును. ఆ. ప్ర.

తెంగాలు గవర్నరును లొంగింపవలెను

కలకత్తా పౌరుల తీర్మానము

కలకత్తా, ఏ.పి. 12:— సహజమునా ముఖ్య
(ప్రేమ, ఆత్మభావ) గా అభ్యుదయమునా ముగిసిన
అగిన అహింసాసభమునా కాంగ్రెసువారు ముఖ్యమునా
ని. కలకత్తా రియలైజరు వారిని కాంగ్రెసువారు నీయమునా
గోరెనుగలదు గలదు. చర్యలు ఖండించుచు, గవర్నరుగారు
గాదంది “వత్సరమునా చర్యలగునా అరెస్టు తెలుగు
లొంగింపవలెనని గోరెను, తీర్మానము తొలగించెను.
(ఆ. ప్ర.)

లాహోరు వందేమాతరం పత్రిక

మాన నష్టపు దావా

ఈ దావా అహింసా సభ్యులమునా భిక్షాభి
ప్రాయమునా. అటుల భిక్షాభిప్రాయమునా వారిద్దరినా
ఎక్కువకాలము పనిచేసినవారి (సేవయి) తీర్పు చెల్లవలెనని నియ
మమునా ముగిసినది. ఇట్టి వారు తమిల రూపాయలు 50
వరకునియ్యవలెనని తీర్పు అయి బహుమతి (ఆ. ప్ర.)

లక్ష్మీవిలాససభ - గుంటూరు

తెనాలిలో 18-4-24 తేది

రామదాసు

ప్రొ. లక్ష్మీ విలాససభాధి. పి. వి. ఎల్. గారు
ప్రొ. లక్ష్మీ విలాససభాధి. పి. వి. ఎల్. గారు

ప్రభుత్వమునా రామచంద్రరాజుగారు (ప్రొ. లక్ష్మీ విలాససభాధి. పి. వి. ఎల్. గారు)

అభ్యుదయము (ప్రభుత్వము-తమమునా పొగడ్డునా వస్తువు)

రాజకళింగ గంగు

ఆంధ్రదేశ సంబంధముగు నాటకము

అత్యద్భుతముగా నుండును వెల 0-10-0 అణాలు.

మా చందాదారులకు 8 అణాలు మాత్రమే. ప్రతులు స్వల్పము, త్వరపడుడు.

కొత్తకాటలాగునకు వ్రాసిన పరిపాడును.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

ప్రత్యేక ఆకర్షణము

ఇండియన్ ఫిల్ముల చరిత్రయందు మహారాష్ట్ర ఫిల్ము కంపెనీవారు

యింత గొప్ప, అత్యద్భుతమైన వాటిని
ఎప్పుడును తయారు
చేసి యుండలేదు.

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య
స్థాపకుడైన
శివాజి
మహారాజు
కాలమునందు
సింహాళాటువద్ద

జరిగిన యిదియొక ముఖ్యమైన చరిత్రవిషయము

వేల్చింగ్. గిటన్ సినిమా

ఒక ఉడుమునడుముకు త్రాడుగట్టి దానిని కొండపై కెక్కించి వీడ్చుట అత్రాటిసాధారణము చేసికొని వారందరను బోలుబొంగిదిగిపెరుగు, అసమయానముడే ఉదయభానము రాకు మారికడకువచ్చి ఆమెకంఠిని కట్టిబిడ్డని ఆమెను గొనిపోవు ముందగ జగతినించుదంతలో నటకువచ్చి ఉదయభానని కొట్టి రాకుమాకుని విడపించును. అంతలో తానాజీయును యోధు జను లోన ప్రవేశించుడు. సంకులపమరము జరుగును. తానాజీ యను ఉదయభానమును ఘోరయుద్ధముచేయుదురు. అన్యాయ యుద్ధమునతానాజీనడియునుఅనియోధులలోకొండకువరుగిదగ నతనిసోదరుడు నూర్యాజీవారిని ప్రోత్సహపఱచి మరలయుద్ధము నకు జడపించును. తానాజీ మేనమామ పేలారాం ఉదయభానుని కధించును. వీడ్చుట శివాజీమహారాజువచ్చి తానాజీ మృతికి చాలచింతించును. శివరాగడములభించెను గాని మహారాష్ట్ర నింహ ముగిరించెగదాఅని దుఃఖించును. రాకుమారి కృతాంత మును విని వారి ప్రార్థనమాలకించి శివరాగడమున కనయతి నొసంగును. ఇటుల శివరాగడవిజయము ప్రదర్శింపబడినది. ఇందు కత్తిసాము, త్రాడుకట్టుకొని మిగ్గిరి ఎత్తకుకొండకుగ బాగుట పర్యతాంజ్యప్రదేశములు దుర్గవైభవము మున్నగునవి చాల ప్రకృతి సహజముగా ప్రదర్శింపబడెను. శివాజీ తానాజీపేలారాం రాజీ పర్ణివారియజమానడకురై తానాజీకుడుమున్నగువారి మూర్తులు చూచుకొనియున్నది. దీనిని కొల్హాపూరు మహారాష్ట్రాధిపతియి యిచ్చెనీవారు భారీవిదేశమునందే రియాయచేసిరి కథ మహారాయ కుడకు శివాజీ మహారాజువర్ణనమునకు సంబంధించినది. వీరగ గుణ్యాడకు తానాజీ వీరవిక్రమముచే నిలసికనెనెనది. దేశీయులందరును ముఖ్యముగా మాడదగినది. అత్యద్భుతముగ నున్నదని తెలుపుట కంతయు సంకసించుచున్నాము.

జూబులు

పూర్వవిద్యార్థిసంఘము, నూజివీడు
శ్రీరాజా రంగయ్య అప్పారావు బహద్రవారి ఉత్తర
పాఠశాల పూర్వవిద్యార్థిసంఘ సప్తమ వార్షికోత్సవము
మ.ర.రా. శ్రీ శేషలక్ష్మి స్వామికాశ్రమి, బి.యే. గారి అధి
తత్వము క్రింద 21-4-24 అదివారమున జరుగును. (పూర్వ
విద్యార్థిశిష్యులను వార్షిక విరాళము రు.1-0-0 సంపాద్యింతులు.)
కార్యదర్శి.

ఏలూరు గోసంరక్షణ సమితి

ఈ నెల 6,7 తేదీలందు, బెజవాడలో ము. పోలిశెట్టి
వెంకటేశ్వరగారి ద్వారా రు.184 అ, విరాళములు గ్రహించి
అయినవని సంరక్షణతో తెలియ జరుపుచున్నాము. దాత
తెల్లకల నందనమ్మ.

మ. ఎందూరి శివ గారుగారు రు.11 ప్రతాపం
ద్ వారిచేద్ గారు రు.11, పూర్వవిద్యార్థిశిష్యుల (మద్రాసు)
యాత్ర నిర్వహణకు రు.10, పాత్రూరి అయ్య శిష్యుల అంధులకో
శుభాద (బెజవాడ కోట్ల) రు.10, పాకత్ చంద్ శివలీల
శిష్యులు, రు.10, ఎందూరి గోపాలకృష్ణయ్యగారు, రు.10,
పాపవల్ శివక జాగారు రు.7, వక్కాలాల్ పుకార్ తల్
గారు రు.7, వారాణసిగారు, వక్రూరాదాస్ గారు రు.5,
బాంసరాజు, ధర్మూత్ మల్ గారు, రు.5, ల.
యం. యస్, నాగజిగారు రు.5, వల్లభచంద్ మంచలూర్ గారు
రు.5, హంసరాజు మోమలూరి అంధులకోవారు రు.5, వ్యాజీప
న్నాజిగారు రు.5, ఎ.మూరి వీరయ్యగారు రు.5, ఎందూరి శివ
రామయ్య, మానేపల్లి శ్రీరామయ్యగారు రు.5, వారిలూర్ లలిత్
జానుగారు రు.5, పెరుమాళ్ల పిచ్చయ్య అంధులకోవారు రు.5,
సోదాగారు మామన్న చౌదరిగారు సోదాగారు అంధులకోవారు రు.5,
పూమాజి, మనూపా చంద్ గారు రు.2, బొంబాయి రంగుల
య్యేస్వీగారు రు.2, గుండాసత్యకారాజుగారు, కాళంగి నరక ము
గారు రు.2, పాత్రూరి ముప్పారావుగారు రు.2, శివకోట వెంకయ్య
గారు రు.1.

వెస్టి నూటను పన్నువాల్లు రూపాయిలు ప్రతివారు ఇట్టి
హిందూధర్మమును ఆపరించి, గోమతీ ఆశీర్వాదము బడయు
డగుగా!

(ఒక కమిటీసభ్యుడు)

అనంతపురంజిల్లా చకారీ (మాదిగ) యినాములు
అనంతపురంజిల్లాలో వానలు తిమ్మ. జలాధారములు
అరుదు.కర్రలు అలభ్య. కొన్నితాలూరాలలో వైకారణములే
బాధనీడ్యమే ఎక్కువగా వ్యాపించియున్నది. ఇట్టి గ్రామాల
యందు కపిలబానలు కట్టుట చినిగిపోయినవానిని నవరించుట
మొదలగు చకారీపనులు చేయువారు అంటరానివారై యుక్తు
రై. ఇది పూర్వచారము. ఇప్పటికిన్ని వారిలో వున్నది. ఈ
పద్ధతి ప్రచారముగా చకారీవారు కట్టెలూరికి చేరిన పండ్లెండు
అయినాండ్రలో కొడుకు. ఒక గ్రామపు చకారీ మరయ్యగ్రామ
మునకు పోయి పుచ్చేయట గాని పోటీయిన పుచ్చేయట
గాని రయితులు అట్టి వానితో పనిగొనుట గాని గ్రామభ్యు
ధంకము. యిచ్చగారిలకు తక్కిన ఆ గ్రామండ్లకురై నాగరి
యినాములు ఒక్కొక్క గ్రామముందున నెలకొనియున్నవి.
స్తాండింగు ఆర్డరుకు కారం యిచ్చాములను ఆత్మగూడదు,
కొంగూడదు. ఇట్లుండియు కు గ్రామములలో బంధువులను
యిచ్చాములను నిన్ను బాతులవాకి దక్కనియ్యక మెల్లమెల్ల
గా అవసరించు గుర్తు లగడమున్నవి. నెండ్లి పేరంటముల
కనియో కూటింటల కనియో కట్టు కనియో సారాయి కనియో
కొంగూరిచెముగా ఆత్మలిచ్చుటయే ఆచారమునై. నెడ్లి నెల
గుడియొ వృద్ధియగుచుండు ఈ ఋణమును తీర్చుకొనునెవము
తో యిచ్చాములు వాక్రమించుకొనుటయే ఇట్లు కొన్నిచర
త్వములు ఆరిగిపెమ్మట గ్రామచర లీలకు లేక ఎగురువేయట
ఆర్జునకక్కడ కంధించుచున్నది. బయటచెప్పితే ప్రమాదము.
నిన్ను బాతులవారి నడవించు సంకల్పముతో గొర్న మెట్టు
వారు తెలికమివరక అను గొప్పు అధికారిని నిజమిందియు
న్నారు. వీరు అనంతపురం జిల్లాలో ఇంతకుముందు కలెక్టరుగా
వున్న యిచ్చటి సిద్ధిగితులు తెలిసినవారై యుక్తురై.
వాకన్న యిజిల్లా అధికారులన్నా ఈ యంతములను
గమనించి తెలుపి నడవించుట ప్రభుత్వ కర్తవ్యములలో ఒకటి.
కానినై మెంబులు సహితం ఈ ప్రంగతులు గమనింప. వాక్రమించు
(విశేషం)

నాట్య విద్య ప్రదర్శనములు

ఆంధ్రనటకశిక్ష

ఆంధ్రనటకశిక్ష బెన్డ్రనులను గూర్చిన స్వామధవములను
గ్రంథ రూపమున (ఒకటియొకట నేను జేయుచున్న
ప్రయత్నములను ఈ సందర్భమున బందరులో ఏప్రిల్ 15 తేదీ
క్రితైన 19 వ తేదీనుండి ప్రారంభింపబడ నున్న ప్రదర్శనము
లను గొంతవరకు ఆంధ్ర కృష్ణాపత్రికలో వివరించియున్నా
డను. ఈ ప్రయత్నములు ప్రదర్శనములు మణికోతవరకు విస్త
రించి యిటీవల వచ్చిన శిష్యులనుబట్టి యెట్లు స్థిరపడచుబడినదియు
నాట్య ప్రపంచమునకు విన్నవించుకొనుచున్నాడను.

వివిధ ప్రదర్శనములు

1. సారంగధర 2. రామదాసు 3. రామరాజు 4. రస
పుత్రవిజయము 5. చిత్రనలీయము 6. హరిశ్చంద్ర 7. శంకరా
8. ప్రతాప రుద్రీయము 9. కృష్ణలీలలు 10. వీరబాద్ధిలి 11.
శకుంతల 12. చిత్రామణి. వీనియందలిని కొన్ని రెండుమూడు
పర్యాయములు, మణికోన్ని యయిదాటు పర్యాయములను
బహుసంఖ్యలకు ప్రదర్శనలు ప్రధానపాత్రలు ధరింపబడి ప్రదర్శింప
బడును.

ప్రధాన నటులు

శ్రీయుత, వెదురుమాడి శేషగిరిరావుగారు మద్రాసు,
కవులు (ఆంధ్రపత్రికాసహాయసంపాదకులు) సరస్వతి రంగస్వామి
అయ్యగారు బెంగళూరు, నాగరాజరావుగారు నెల్లూరు,
యరగడిపాటి వరదారావుగారు నెల్లూరు, మామంతరావు
గారు బి. ఏ., గూడూరు, జి. రాధాకృష్ణయ్యగారు నెల్లూరు,
బి. కె. నాయుడుగారు చిత్రగుంట, మారేమండల లక్ష్మీ వరసింగ
రావు గారు బి. ఏ. విద్యార్థి, వి కా ఖ పట్నము,
శ్రీయుత బి. వెంకటస్వామినాయుడు వి కా ఖ పట్నము,
రామాంజయ్య సర్వేశ్వరకాశ్రమి విజయనగరము, అనాసపురపు
గోపాలరావు బి. ఏ. పీఠరు విజయనగరము కల్లేపల్లి కూర్మ
నాధకవి శ్రీకాకుళము (గంజాంజిల్లా) - మల్లాభోక్త్యుల సత్య
నారాయణమూర్తి (బి. ఏ. విద్యార్థి) కాకినాడ, విజయూరి
చేంకటలక్ష్మీవరసింహారావు (తె. పండితుడు) కాకినాడ, డి.
జగన్నాథయ్యలు కాకినాడ, కొచ్చెర్ల కోట రంగారావు ఏలూ
రు, విద్యాక. బాలకవి పల్ల రామానుజాచార్యులు పిచ్చికల
పాడు, చిలకలపూడి వెంకటేశ్వరశర్మ (సంస్కృత పండితులు)
బెజవాడ, లక్కరాజు విజయగోపాలరావు గుంటూరు, పాటి
బండ రాధాకృష్ణమూర్తి సత్తెనపల్లి, బిడ్డి రామయ్య బందరు,
వెంపటి వెంకటేశ్వర్లు బందరు, తుర్లపాటి లక్ష్మీవరసింహారావు
బందరు, కోట అంజనేయులు బందరు, పింగళివీరయ్య, లంక
కృష్ణయ్య, బి. టి. నరసింహారావు బి. ఏ., శ్రీపతి పట్టాభిరాయ
య్య, ఎడవల్లి, కనకసుందరరావు, ఇందుపల్లి గోవిందరావు,
మొవ్వ నరసయ్యగారు, ఘంటసాల
వీరందలును ప్రదర్శనములందు బాల్సానియెదరు. మణి
కొండలు నటులనుండియు బాబులు రావలసియున్నవి.

విద్య స్తంధలి

శ్రీయుత శిలము జగన్నాథరావునాయుడు ఎం. ఏ.,
బార్ - అట - లా మున్సి నెపల్ వైరమన్ శ్రీయుత,
మాదిగిగంగారావునాయుడు రిటైర్డ్ తనాసీత్ దార్లు బందరు
నాదెళ్ల పురుషోత్తమకవి యవనాంధ్రభాషావిశారదులు, బహు
ప్రబంధనిర్మాతలు, కోలవెన్ను రామకోటేశ్వరరావు బి. ఏ.,
బి. ఎల్. ఆం. జా. కళాశాల, పురాణము నూరికాశ్రమి బి. ఏ.,
నాట్యాంబుజగ్రంథకర్తలు విద్యాలిలయము. ఇవలూరి నాగభూ
షణము ప్రసిద్ధులు, భాషావిశారదులు. అవలపల్లి మామంత
రావు బి. ఏ., నాటకగ్రంథకర్తలు. వేమూరు లక్ష్మీనారాయణ
భాషావిశారదులు.

ప్రదర్శనవిమర్శనములపట్టున నుచితోపదేశముల నొసం
గుటకు బెన్డ్రలందలు దయతో సంగీకరించిరి. బందరునందును,
ఇతర జిల్లాలందును, మణికోండలు పెద్దల నికను సగ్గింప
దలచి సందర్శింప బ్రయత్నించుచున్నాడను.

సహాయులు

ప్రదర్శనములు జయప్రదములుగ నిర్వహింపబడుటకు కల
య సహాయములన్నియు, బందరులోని బుట్టయ్య శేట శేష
నాథయేటర్ శ్రీరామమోహన్ థియేటర్ బాలభరతసంఘము,
ఇండియన్ డ్రామాటిక్ కంపెనీ శ్రీమత్తరాజు సుబ్బారాయ్ శిష్యు
వారలును, గలిగిపందలచి వాగ్దానములు చేసియున్నారు.
మ-రా-శ్రీ చిట్టూరి వెంకటనరసింహుగారు, కార్యభారము
సంతయు నహించుచు నన్నివిధముల శోధించుచున్నారు.

ఆయా ప్రదర్శనముల కేర్పడెడు తేజీలు ప్రధానపాత్ర
ధరుల వివరములు, ఎప్పటికప్పుడు ఆంధ్ర, కృష్ణాపత్రికలలో

జయతో నత్యాగ్రహం

వేదభట్టయన, జయతో నత్యాగ్రహమున అను అకాశి
సోదరులకు వెల్లుకల గ్రామకాపురము యీ దిగుత నుడనా
రించినవారు హృదయపూర్వకముగ శోసగింప విరాళములు.

1 శిల్పకళ వెం. ముప్పారావుకర్మ	రు.0 8 0
2 అవలపల్లి రాఘవరావు	0 4 0
3 జిల్లా కల్యాణారాణ్యకర్మ	0 1 8
4 చల్లగుళ్ళ వీరయ్యచాదరి	0 1 8
5 వివేకానంద వాటిగపాఠశాల విద్యార్థులు	0 4 0
6 శిష్యుడతీ జామా క్రికాశ్రమి	0 4 0
7 పెరుమాళ్ల వెంకయ్యనర	0 1 0
8 సయ్యదు కరింపాపాబు	0 2 8
	1 10 0

మనియార్దరు కమిషన్ పోన రు.1-8-0 బండక మని
యార్దరుగా కట్టాభి శివారామయ్యగారిచేర పంపదమయనది,
కల్పాశల } వే. వె. శర్మ
10-4-24 } కార్యకర్మ.

నెల్లూరుమండలమున రైల్వే దుస్థితులు

ఈ మండలమున రైల్వేకలపాలనకు సంబంధించి
లాటు లనేకములు గలవు. అందున నిపుడు ప్రయాణికులకు
రైల్వేస్టేషన్లలో కలుగుచుండు దుష్టత మగు కష్టములను
గరింతి మూతము మీ కత్రిక మూలమున రైల్వేకంపెనీ వారికి
నివేదింప బూనుకొంటిని.

నెల్లూరుమండలమున ముఖ్యపట్టణమైన నెల్లూరునందు
నెలకొల్పబడియుండు స్టేషన్లలో మూడవక్లాసు ప్రయాణి
కులు ఉండుటకు సరియైన తావులేక అధిష్టతులగుటయు,
ప్రస్తుతము ఏర్పడుచున్న తావు చాలి.ంగిగా తేలికావుటయు
కాక గాలివానలకును ఎంతవేడిమికిని వోతుల యుక్తదశకుల
కును నెలకైయుండుట ఎల్లరకును విధిలేదు. ఇదియును గాక,
కర్నూలునుండి శిల్పకల మంరయే ప్లాటుఫారము మీదనుండి
క్రిందికి దిగిపో ప్రయాణికులకు వానయోగ్యము గావించునది,
ఇదియును గాక, తాలూకా పట్టణము అను కొత్తూరు, కాకతి
స్టేషనులందును, అనేకులకు ప్రయాణికులను ఆర్జించు
లకుంది కొడరలూరు స్టేషనుల యందును, కందునాగ,
కనిగిరి, ఈ రెండు పెద్దతాలూకాలకు ఆధారమైన
కింగరాంకొండ స్టేషనునందును ప్రయాణికులకు నిజమనీ
లేకయున్నది. ప్రయాణికులు ప్లాటుఫారముమీదకు వెళ్లుటకు
నియోగింపబడిన వారే మూడవక్లాసు ప్రయాణికులకు
ప్రస్తుతము నిజమనీడయ్యున్నది. అట్టి ప్రతీకభందు పతి
మండికంటె ఎటు వ మార్పుండుటకును అయిన, అరగుడ
కంటె ఎక్కువమంది కుండుటకును, విశిలేదు. అదియును
గాక ఈ స్టేషనులందు వికలమగు కృతచ్ఛాసగాని ఇంకే
విధమైన నీడగాని లేదు. ఈజిల్లానుండు రైల్వే అన్నియును నడి
కేయియందు గాని, మిట్టమధ్యాహ్నమునందు గాని వచ్చినటుల
ఏర్పడియున్నది. ఇట్టి అకాలములందు వచ్చు రైల్వేగార్ల వేతి
యందు బాటసారుల కష్టములు ఇంటింటిని కల్గింపవలసిగాడు.
ప్రాతఃధతులవైక కట్టుబడిన ఈ స్టేషనులలో కొంచెము మార్పు
లు గలిగినంతకుగాని కష్టములంతయులు గావు, వైకవాసారింక
బడిన స్టేషనులలో 1, 2, 3 క్లాసుల ప్రయాణికులకు నిజమనీ
వికారిండుట ఏర్పడుకొండకలయును. ఈ స్టేషన్లలో వ్యా
పార వికేషము కల్లగాని ప్రయాణికుల టిక్కెట్లవల్లగాని మితి
లేని ద్రవ్యము ప్రోగిగు చున్నను, ఇది మిక్కిలి మాఖ్యుగు
స్టేషన్లు అయియుండియు వీడుటకు, భాగ్యకాకులకు నవరము
లను కష్టము లాపాదించుచుండిన రైల్వేకంపెనీవారు ఇందును
గురించి యుచాసినరై యుండుట కనుకొననీయును.

వి. శేషగిరిరావు

బ్రతురింపబడుచుండును. ప్రధాన పత్రికావిశేషములకు వల
యవో నుచితస్థానములు ప్రత్యేకింపబడును. ప్రకటనప్రము
లన్ని జిల్లాల ముఖ్యపట్టణములందును సంకరించబడును.

కళాభిమానులెల్లరు దగులీరి శోధిద్దిన స్మిత్యుద్వ
మమున గృతార్థుని శేతురని సవినయముగ బ్రార్థించు
చున్నాడను.

10-4-24 } పనుమర్తి యజ్ఞనారాయణకాశ్రమి
భాటిపేట బందరు }

“స్వసంఘ గ్రంథాలయము”

అమృతాంజనం డిప్లో, మదరాసు - బొంబాయి.

గాంధీ పూజా నిధి

ఈనెల 3, 4 తేదీలలో శ్రీయుత మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం గారు శ్రీయుత మంత్రాల రామనీలమ్మగారు వద్ద గల అనాపల్లి నూకొండ తీర్థమునా హుడీరనూళ్ళచేతగా ఒక పెట్టె మిగతాగా రూ. ౧౦. ౫ మహాత్మాగాంధీ పాదపూజానిధికి కనుబొమ్మను.

రాజోపు, జిల్లాసభకు ఆహ్వానించుటకై వీరవల్లితాలూకాశాసనములకు మాడుగులలో అననరమణు వీరబట్టన్నయ్య చేయించున్నాడు. జిల్లాసభ ఈనెల ౨౨, ౨౩, ౨౪ తేదీలను జరుపుకొని తెలియచున్నది. జిల్లాసభకు హాజరైన రామనీయన్నదని తెలియచున్నది.

మాడుగులలో శ్రీమతి మంత్రాల రామనీలమ్మగారు ౧౯ గురు శ్రీమతి శాంగునాథస్వామిగారి వద్ద "భక్తివిలేఖరి" (ఒకవిలేఖరి)

గాంధీపూజానిధి-తాడిపత్రి

శ్రీయుత వేదవేదక శాంధ్య మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం గారు ముగ్రామమునకు 10-4-24 తేదీ 11 ఘంటలకు దయాచేసి యున్నారు. స్థానిక కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలతో శ్రీయుత మంత్రాల గారు ఆదేశించు సాయంత్రం 5 ఘంటలకు గాంధీ పూజానిధి కనూలు నిమిత్తము చర్చించి స్థానిక కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలతో సహా చందాబట్టగాను బయటజేరి బహుళలో మొదలైనవారు 10-4-24 తారీఖున 888-4-0 కనూలు చేసినారు. 11-4-24 తారీఖున శ్రీయుత మంత్రాల వారు స్థానిక ఖద్దర దిపోలను దర్శించియున్నారు. ఇదేదినము పూజానిధి కూడా కనూలుచేసి నారు. మొత్తము 485-12-0. ఈ గ్రామమునకు చందాలములకున కనూలు అయినది. శ్రీయుత పంతుల గారు 12-4-24 తేదీనకు ముగ్రామమునకు వచ్చి చీరులబాగుపల్లె గ్రామమునకు వెళ్ళినారు.

జి. రామేశ్వరరావు.

13-4-24

స్థానిక కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలకు

గోదావరి యేబస్సీ - దేవీపట్నం 11-4-24

పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరుగారి వింతచర్య

ఈదినమున యీ గ్రామములో కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలకు శ్రీయుత వేదవేదక శాంధ్య గారు అనంతయోధ్యమమును గూర్చి కథలుజరుపనియు ఆంధ్రుల రావలసినదనియు టిమ్మ వేయించుచుండగా పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరుగారు టిమ్మ ఆపు కనిరి. ఈసంగతి తెలిసి సోమయ్యగారు యిన్ స్పెక్టరు గారిలో "ఏ" ఆపుకనీతిరి. ఇట్లుచేయుటకు మీకు అధికార మేమియును లేద" అని చెప్పగా "ఇది యేబస్సీ. నా కనిపాదులో ఆట్టి టిమ్మను వివరాడు. మీరు సభచేసుకొనవచ్చును, లేదా ఇంటింటికీ వెళ్లి చెప్పవచ్చును, కాని టిమ్మకుమాత్రము వీలులేదు" అని జవాబు చెప్పిరి. అందువలన సోమయ్యగారు క్రియించికి వెళ్లి "మీరు సభకు రావచ్చును. రావద్దనుటకు యిన్ స్పెక్టరుకు అధికారము లేదు. అనిబోధించి సభకు వెళ్ళుని కోరెను. ఇన్ స్పెక్టరు కూడ పాపము శ్రమపుచ్చుకొని క్రియించుటకు రావద్దని తన జవాబును చెప్పవని ముసించుటయే గాక మొదట టిమ్మను వేసిన వారిచేతనే తిరుగ సభకు రావద్దని టిమ్మ వేయించెను.

ఎక్కడనులేని పోలీసుకథి కాదను యేబస్సీలో కలకు కాబోలు, ఇచ్చట ఉద్యోగుల యిష్టమే గవర్నమెంటు చట్టము కాబోలు. సభయంటే పోలీసువానికి భయ మొడులలో తెలియకున్నది.

శ్రీయుత సోమయ్యగారు యీ సాయంత్రములో రివిన్యూ యిన్ స్పెక్టరుకు ఫనిచేసి అనంతయోధ్యమములో రాజీనామాచిచ్చి చాలకాలమునుండి ప్రచారము చేయుచున్న వారగుటచే వీరియందు గౌరవముతో వీరియంపకమును వివరములను గలవారిలో చాలమందికి పోలీసు యిన్ స్పెక్టరుగారి టిమ్మ భర్తయ్యను 18౯౫ తేదీన చెప్పి సాహసించెను. కాని కొందఱు మాత్రము సాహసించి రాగా రావలసినవారినందఱు సభ పోలికమొనరించిందలలోనివలన పోలీసుగారు అనంతయోధ్యమము - నిర్భాణకార్యక్రమము - వద్దపాన విషేధములగుర్చి విప్లవముగా చూపుటయందును మరకొకరు చేరిరి. ఇదియే యీ గ్రామమున ఇటీవలకు ప్రచారభరణి. ముందుగాను టిమ్మను వేసింది ప్రచారము యీ ప్రాంతములకు దయచేసి యేబస్సీ ప్రజలపట్ల సానుభూతిని జూపెదమనక.

ఒక విలేఖరి.

శ్రీ మదరుగాచల షేత్ర వర్వతోఽరిసంస్థాపిత బ్రహ్మవిద్యాసాధనాలయం

శ్రీ తిరు. జ్ఞానులవై నుండు పరబ్రహ్మసంపాదకము నివాసులుయోగవిద్యావిశారదులుగు గాంధర్వవిద్యావైపుబులును, సంగీత సాహిత్య విద్యార్థులకు బ్రాహ్మసంకల్పమును, ఆంధ్ర ప్రావిద భావలయం దుపన్యాస చాతురీభురిబులును, భక్తి జ్ఞాన మర్తోదేవతలును సర్వశాస్త్రోపేత కారణచేతనును అను శ్రీమత్పరమహంస పరివాజకేశ్వరీ వివదానీవిరాజిత శ్రీకృంగేరి జగద్గురువర్వతోఽరిసంస్థానము నకు వరమహంస వర బ్రహ్మసంధ యోగీంద్ర శరస్వతీస్వామిలవారు శ్రీమం బ్రహ్మసంబుల - హరికథోపన్యాసంబులు (కాలక్షేపంబులు) సేయుచు, ఈశ్వరానంద్రనాంబు కథలకు సగుణనిర్గుణ మార్గంబుల సలక్షణంబుగ, ముఖ్యము మార్గంబుల బడలు గోరు భక్తజనులకు శిష్యులకు, తత్తదధికారానుసారంబుగ సుప్రతీతి లిచ్చి రక్షించుచు, వర్వజనులకు భక్తివైరాగ్యంబుల నెలకొల్పుచున్నారు.

విహారాదుష్టిక శుభసాధనయోగవిద్యయందు శ్రీవారలకుగల పాండిత్యము వర్ణనాతీతము. వీరు తిరువణ్ణామలవై మొలపాల్వల శ్రీధంబున కాన్నయ భాగంబున 50 అడుగులకు క్రింద జిల్లానుపులకు అభ్యసించుటకు తన ఏకాంతస్థలం బోటి నిర్మించియున్నారు. పరబ్రహ్మసంపాదకము లనుపేత, మరమును 1914-1915 సంవత్సరములలో స్థాపించిరి. శ్రీవారింద్ర సంగ్రహణలో కచ్చియుండి, ఉపదేశమంది నేర్పుకొనగోరు జిల్లానుపులకు భక్తులకు తెలియబరచడము మాత్రమనమై తోడంబున కర్వతోత మహాపరారంబై యున్నది.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మండపురాణము

సంస్కృతము మూలము రు. 5-0-0 అం
ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము
అచ్చులో నున్న.
హాస్యమాహర్మ్యము. స్వాంధ్రపురాణములో నొక భాగము. ఇందు మధుర మీనాక్ష సోమసుందరేశ్వరుల లీలలు జెప్పబడియున్నది. విచిత్రములగు వర్ణనలచేత యున్నది.
తద్యములు మూడువేలు నెల 0-12-0 అణాలు.
అంధ్రులతోపాట్లానము. ఇందు అలికథందానుదని కంపుట మొదలగు కథల నేకము అున్నది.
మంచి తెందు నెల రూ. 1-8-0.
విచిత్ర పాదకాపట్టాభిషేకము. సలక్షణ శాటకము.
నెల 0-12-0 అణాలు.
పాండ్లజ్ఞాపాదవాసము క్రయము 0-12-0 అం.
జనమంచి శేషాద్విత్య,
తెనుగువందెకును, హైదరాబాద్, కడప

మా ఆజీరనివారిని

పులితేంపును, అజ్జిము మొదలగు నవి కొద్దికాలమునుండియు, లేక బహుకాలమునుండియు పున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని తప్పక కుదురును. మంచిజీర్ణశక్తిని, ఆకలిని కలిగించును. పీల్చము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని రూపుమాపును. ఔషధమును సేవించుటకు మిక్కిలి రుచిగా నుండును. ఆజీర్ణవ్యాధిగలవారు ప్రతి యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేకవైద్యులు సలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 3/- కావలసినవారు ఈదినకు విలాసమునకు అర్హులు పంపవలయును.

శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్,
336/ తపాలవెట్టె నెం. 166.
323, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

తవహారి
నీచా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. సి. సహా రూ 1-6-0
దగ్గు క్యానోకేములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధముల శైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. శిశుకాలమున ప్రబలిండు దగ్గు. క్యానోకేముల నూర్చు వాగములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బనము, తుయదగ్గు దగ్గుకు సేనిచలవనీన కుండు దగ్గు విధమును బట్టి భేదముగలదు.
అచ్చుతాండ్రసముదాయాభిషేక మద్రాసు - బొంబాయి.

భృగు జ్యోతిష పరిశోధకమండలి

రాజమండ్రి

శ్రీ భృగు సంహితను యీ మండలివారు కొలది కాలము క్రిందటనే సంపాదించారు. అంతొక భాగముందు జాతకము లేనివారికికూడ భృగు సంహిత ఫలముల వారయటకు తగినగణితమున్నది. కాజ్ఞాన జనన సమయము తెలియనివారికి భృగు సంహిత ఫలములను వ్రాసి పంపగలము.
జాతకమున్నవారికి భృగు సంహిత ఫలములు శ్లోకములు గాని తాత్పర్యముగాని 2-0-0.
లేనివారికి జాబువ్రాయు ఘంటలు తెల్పిన భృగు సంహిత ఫలము శ్లోకములుగాని తాత్పర్యముగాని 2-8-0.

విజయూరి సూర్యప్రకాశశాస్త్రి పి.వై.వజ్రలు.

జాతక ఫలములు

ఇదివరగా రామనేక వైవజ్ఞ శిరోమణులకు వ్రాసినాని ముఖస్తా ముచిగాని మీ జాతకములు వ్రాయించియే యందుకు. స్వల్పసాక్ష్యములకు లెక్క చేయక మాకు ఒకసారి వ్రాసిన మామమృతము మీకే తెలియును. తమజాతకచక్రము యొక్క చక్రముగాని భట్టితేది, జననకాల ఘడియలు (లేక) గంటలుగాని యిదిలేవారు మాకు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము వయస్సు పంపించిన జాతకనిరూపము, స్వభావము, సనము, సంస్థానము, కర్మత్రయము, భాగ్యము, ఉద్యోగము, లాభము మొదలగు 25 అంశములు శాస్త్రసమ్మతముగా వ్రాయుటకు రు. 1-4-0 నున్న నెలలవారిగా శంకర ఫలములకు రు. 1-0-0 నున్న సుప్రసార జాతకమునకు రు. 6-0-0 అగును. నూరురు రు. 2-0-0 ఆద్యము, బంపవలెను. కావలసినవారికి పి. వి. గా బంపెదను.

శ్రీశంకరజ్యోతిషనిలయం, గోపాలపురం,
కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

యినామ !! యినామ !!
రెండుఅణాలస్తాపుపంపుపానులకు ఒకపాకెట్టు యినామగ పంపబడును.
ధరస్వల్పము, ఫల మధికము.
లోకప్రసిద్ధి చెందిన, విషవృత్తికసంహారి

మాయొక్క లోకప్రసిద్ధి చెందిన విషవృత్తిక సంజీవి పుష్పయోగించి గుణములేదని రూపించువారిలకు రు. 25 అణాముగా విచ్చినము. సర్వ విధములైన లేలుకాటులు, పాము కాటులు, యింకా అనేక విషకాటులకు యీ సంజీవిని విషయోగించిన నిబ్బి వములలో గుణము నిచ్చును.

ధర పాకెట్టు 1-కి 0-2-0 మాత్రమే,
ధైర్యలక్ష్మీకంపెని,
కపాపెట్టె 265, మదరాసు.

వెండికి బంగారు
బహుమానము
లాటరీ లేవన్న - అదృష్టమునకు మార్గములేదు
మోసము లేదు
ఏదైన రాకపోవుటలేదు
పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది
ఒక రూపాయకు ఖర్చుచేసి 82 ఆతంకనిగ్రహ మార్గములను కొనుడు. బలహీనము, అక్షిణము, మానస కారక సంబంధమైన వ్యాధులన్నియు పూర్వంబులే పోవును. దానిని గణయోగించవలెను "దానియొక్క విలువ బంగారము వలె" సమానమని తెలుపుచున్నాడు.
పూర్తి కాటలాగునకు వ్రాయుడు.
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధశాల,
26 బ్రాడ్వే మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నోవులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి పీఠి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

ఒకసారిమాకు అర్ధరునిచ్చి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము

స్త్రీలు కంఠము నందు ధరించు
చెయిను అడ్డిగై

6 సె-13 సె వరకు చేయవచ్చును. మజారి చేదారం సహా
రూ. 10-15 వరకు గలదు.

ఇమిటేషన్ పతకములు ధర రూ. 30-50 వరకు గలదు.
172, పుట్టుగలంపైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులుగారి లోకానుయహర కస్తూరిమాత్రలకై ఒదిగబడిన
వేన వేలు యోగ్యతాపత్రికలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టర్ ప్రభాకర్, డి.ఎ. ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. వై. ఇన్ స్టిట్యూటు
ఆఫ్ సైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎల్. ఆఫ్ ది కానిటర్ ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్
కల్లింగ్ కమిటీ, ఎడిటర్ లేట్ 20. 2 బొంబాయి:— మీ లోకానుయహర కస్తూరి మాత్రలకు ఉపయో
గించిన దానిలో క్యాపొచ్చానముల క్యూర్యానము, అజీర్ణము, మలబద్ధము ప్రక్కల నోప్పి, కడుపునొప్పి,
జ్వరములు, కిల్లలయ్యాదములు మొదలగునవి గుణమైనవి.

(2) మ. వి. ఎన్. అమృతరావు, సీనియరు డర్జన్, కానిటర్ కమిషనరు, మైసూరు గవర్నమెంటు, మైసూరు.
మీ లోకానుయహర కస్తూరి మాత్రలకు సేనుఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి
మీదముగవచ్చుది

(3) మ. కే. కే. విక్రాను కవిరాజ్ విష్ణు చక్ర దిస్పెన్సరీ, 9-41 పిథి బాజ్ బజారు, రంగూను. బచ్చా.
మీ లోకానుయహర కస్తూరి మాత్రలు, నాకను, నాకద్దకు వచ్చుచున్న రోగులకును సంపూర్ణమైన

(4) మ. లాల్ సింగ్, మీ. డి. కె. అస్పెంటు డర్జన్ సిరోహి, రాజపుటానా. శ్రీపతి సిద్ధివది.
మీ లోకానుయహర కస్తూరి మాత్రలకు సేనుఉపయోగించుచున్నాను. చాలగుణము గానున్నది. కరుణ మే 12 సీసాలను కంపుడు.
బుడ్డి 15 ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్తుకర్చు చేతు.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,
శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

సక్సన్ దంతచూరము

ఈ చూరము వేకించునపులతో తయారు చేయబడినది.
కళ్ల సంబంధమైన క్యాను లన్నిటిని పోగొట్టును.
డబ్బి 1-కి 2 అణాలు. డెజ్ 1-కి రూ. 1-4-0.

టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. ఆలంగానా పిల్లపిఠి, తిరువల్లి క్లె-డి, మద్రాసు.

“ఎమెటా” పలకలు

బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.
క్రింద పడిన కనులనే కనుల దని పూచీ నిచ్చెదము.
వికారములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

రత్న పురుష లేహ్యం

కుక్షవచ్చునను రత్నక రగించుక. బలహీనతపోగొట్టి, బల
ము కలిగించును. కుక్షమేహమువల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత రోగము
అనుకూల యామందువల్ల రగిను. ముఖవ్యాధులకులన చెడినరక్త
మును తాగువలెను. శే రు 2-4-0.

శరీర లేహ్యం
ఏకాంతకైన రగించు అమృతమందు. కళ్ళములేదు.
కట్టి రు 1-8-0 అ.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయవరం- గోదావరిజిల్లా.

చాకులు-తాళములు

మంగలికత్తులు.
అంధసోదరులతో చేయబడినది. తేలులుగని.
తంబునే ధరలక్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టర్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8081 శివార్థం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలంగాణ్ అక్రెడిట్: “ఇండస్ట్రియల్” శివార్థం.

ప్రమేహబిందు ఘృతము

ఇది రసవంబంధమైన కృతములు సేవించుటచే గలిగిన
వ్యాధులు, కొరుగు, సకల సెక్షన్లము మొదలగు వాటిని
అనుభవముగ తుదిర్చి, మంచి రక్తము నిచ్చును. ఉదయము
సాయంత్రములందు 12-16 బుడ్డు తీసుకొనినచాలును. బుడ్డి 1-కి
ధర రూ. 1-4-0. ఒకబుడ్డిని వాడిన అన్నియు మీకు తెలియును.

సీతారామచార్య బ్రదర్స్,
హిందూమూలిక వైద్యసాసము రాజమండ్రి

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

శ్రీ గురుభాష్యమము అను నేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు,			
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0	4	0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా	...	2	4
రాయణశాస్త్రి విరచితము)			
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు	...	0	6
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)			
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	...	0	6
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అవ్వనసంఘాధ్యక్ష	...	1	8
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది			
తేక్కనుచంద్రిక	...	0	12
సెల 1-0-0 సటికా అధ్యక్షబ్బచింతామణి			
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము			

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి పీఠి, మద్రాసు.